

Franckesche Stiftungen zu Halle

Sylva Qvadrilingvis Vocabvlorvm Et Phrasivm Bohemicae, Latinæ, Græcæ Et Germanicæ Lingvæ

Emmel, Helfrich

Pragae, MDXCIIX

L

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckepplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckepplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:gbv:ha33-1-228867](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:ha33-1-228867)

latus : Lamentum : Planctus. Ὁ
 ὀλουγμός : ὀλουγή : τὸ ὀλόυγμα :
 ὁ ὠρυθμός, ἢ ὠρυγή, ululatus canum,
 luporum & leonum. Das heulen,
 oder wehklagen / jämmerlich ge-
 schrey.

Poëticè : *Ululatus mæstus* : *Ululatus*
lugubris, *fœmineus*, *clamosus*, *que-*
rulus, *horrifonus*, *attonitus*, *flebilis*,
insanus, *terrificus*, *tristis* : *Planctus*
seuus, *tristis*, *fœdus*, *querulus* : *Lu-*
ctus mæstus, *atrox*, *tristis*, *miser*, *hor-*
rificus, *flebilis*, *horribilis*, *Resonans*
per tecta, *Mœrens scisso velamine*.

Kwočná slepice.

Gallina : Gallina excludens, fouens
 pullos. Ἡ ὄρνις : ἀλέκτορις. Gluck
 hehn/hun/henne.

Poëticè : *Gallina tenera*, *cristata*, *Fida*
pullorum custos, *Fouens pullos alarū*
tegmine, *Congregans*, *fouens sobolem*
expansis pennis, *Fœtus suos dispersa*
examina vocans singultu & plaudē-
tibus alis : *Mater cristata abdens pul-*
los : *Cristati fœmina galli*.

Kschatt/kenchatt.

Sternutare. Πηπύειν. Niesen.

Kscháni.

Sternutatio. Πραγυδ. Das niesen.

Kschawfa / kenchawfa.

Sternutatorium, eoſ Kscháni; buzuge.

Πραγυδ. Niesig machend.

Kyselsh / ostsh / trosh / octomsh / soctelsh.

Acidus : Acetosus : Acidulus, náčy,
 šty, nawinský. Ὁ ἄξος. Sauer /
 heis / scharpffer geschmack / essicht /
 swilicht / bightcht. Acerbus, trpky

gako nezr ale owoce, negedſy, pieſ
 sed, wpy / ὁ ἄσσομος, σπυρρος, herb wie
 vnzeitig obs. Austerus, ὀδρονή,
 syrowy, neliby, nechutny / ὁ ἄυς ἠρπός
 Rauch, vnnild.

Kyselost / kyselina / kyselá chut.

Acor : Acidus sapor : Aciditas. Ἡ ἄξος

lus. Sauer / sawret geschmack.

Kytka / woňawka / wünicfa.

Manipulus florum : Seruia. Σεραυία

Seräuſlu von blumen.

L

Abbe kaka w Czechách swúg začátek
 bñfe / odtud strže Wissenſkau a Car
 ſkau zemi teče doſú až v Hamburſku
 do moře rypadá.

Albis. Ἄλβις. Elb.

ſabut.

Cygnus : Olor. Ὁ κύβητος. Schwan.

Poëticè : *Cygnus niueus*, *albus*, *mollis*,
vagus, *blandus*, *blandifonus*, *canor-*
rus, *raucus*, *sonorus*, *Dircæus*, *Amy-*
cleus, *Amans flumina*, *Dans sonitum*
per stagna loquacia, *Gaudens flumi-*
ne, aquis, *Modulans dulcia carmina*,
Deflens necem suam ore deficiente, de-
fectá lingua, *Qui iam moriens canit*
carmina exequialia, *Recimens dulce*
carmen funeri suo, *Ipſe cantator fu-*
neris ſui, *Fundens, cantans, resonans*
moribundo gutture dulce melos : *Olor*
argutus, *candidus*, *resonans*, *canorulus*,
vocalis, *albus*, *niueus*, *purpureus*, *in-*
nocuus : *Cayſtria anis*.

ſačny / kterſy geſtè nte negedſ / ſačnyſho
 ſiwora, kterſy geſtè neſnydal.

Ieiunus : Qui nihil edit. Ὁ, ἢ ἄστρῳ :

ἀνίς ἄς ἰ

hledáwání wlastního swého wžitku.
 Auaritia: Illiberalitas, nescitudo, nescitudo
 wšlost: Cupiditas, auiditas auri
 & argenti, pecuniæ, nummorum,
 žádost zlata, stříbra a peněz, geldge-
 rigkheyt: Sordes, mrsutá, mrská,
 špinawá štupešt / Vnřat: Immo-
 dica parsimonia, nemjrná, přilissná
 štebnost štupešt / uhermáštige spar-
 samkheyt. Η πλεονεξία: φιλαργυρία,
 φιλοχρηματία, φιλοχρημοσύνη, pecu-
 niæ cupiditas, žádost a milowání
 peněz / αἴχρ ποικέρδεια, turpis lucri cō-
 paratio, hanebného zysku wyhledá-
 wání. Geiz / geltſücht / geizigkheyt /
 begird zu geld oder gut, eygenmuth.

Poëticè: *Auaritia sollicita, cupida, pro-
 funda, hians, tristis, rabida, turpis,
 inexplata, Cumulans corrasum aurū
 injustis lancibus, Ingentia lucra qua-
 rens, captans, Omnia aliena captans.
 Fœdus, turpis amor nummi, auri: Fu-
 ror exitialis habendi: Crimen fœdæ
 auaritiæ: Rabies auaritiæ, quæ col-
 ligit aurum: Nummi fœda cupido:
 Maleuada, rapiens habendi lucri:
 Auri, numi sacra, dira fames: Opum
 furiosa cupido: Inexplebilis, male sa-
 na, uesana, furibunda habendi cu-
 pido: Improbata habendi ingluuiet:
 Lucri pallida tabes: Diram opum eu-
 pido, quæ non satiatur ullo tempore:
 Amor insanus, immoderatus habendi,
 non parcens proprijs pignoribus:
 Auara sitis auri, scelerum mater: Im-
 periosa fames diuinitis auri, et habendi
 saua libido.*

lakomy / lakomec / skaup / strbn / ne-
 vžit / držebn / neruf / oržn / bern /
 ktern / rád bête. & sobě hrne, thání, a
 nerad dáwá / žádostiw štafku a pe-
 něž.

Auarus: Parcus, skucec / sparsam: To-
 nax, držebn / zeh: Sordidus, špin-
 nawý / vnřatig: Illiberalis, nescit-
 ly: Attentus ad rem suam, & sobě
 toliko naháněgje / der nur in seinem
 seckel spilet: Fici & cuminiflor:
 Auidus, cupidus lucri, kteryž swé-
 ho zysku wyhledáwá: Patroclo Soc-
 rador. Ο, η πλεονεξίας: φιλαργυρία
 κός: η, η φιλαργυρία, φιλοχρηματία, φι-
 λοχρηματος, cupidus pecuniæ, mil-
 lownjt peněz: αἴχρ ποικέρδης, turpis lu-
 cri cupid°, po mrském zysku dychtje
 Geizig / geltſücht / geizwans / Earg-
 filzig / vnřatig / geltgig / nicht
 zu erfüllen / gebſchmitzig / der gem-
 nimbr vnd vngern gibt / eygenmuth-
 zig / der nur auff gewinn ſihet.

Poëticè: *Auarus tristis, uigil, furens,
 turpis, fœdus: Congesto pauper in au-
 ro: Inter opes mendiculus opum: In-
 hians opibus: Ingentia lucra captas:
 Cumulans corrasum aurum injustis lan-
 cibus: Varijs curis quærens opes: Nu-
 mina cæca Pluti colens: Plura petens
 cum possidet plurima: Quem Eryni-
 nis magnarum opum vexat: Quem
 dira cupido auri caput: Pallens amo-
 re accumulandi auri: Quem uesana
 cupido auri stimulat: Cuius corda a-
 gitat sinister amor numi: Solos numos
 magni numinis nistat habens.*

Latomēti / Latomhym, fpauphym, ffr-
bnghm, newfihym, drjebnghm, nena-
fycenghm.bhēti / fpaupē a ffrbnē sobē
wēfti / Latomftwj dāti se ofedlati.

Auidum efse : Sordidum, Illiberalē,
Tenacem efse : Infatiabilem efse,
nemo cy se nafytti / Nicht zuersättt
gen fein : Auaritiæ vitio laborare :
Auaritiæ studiosum efse : Auari-
tiæ labe infectū efse : Propensum,
procliuem efse ad auaritiā : In-
clinare ad auaritiā, naflonēnu
byū f Latomftwj : Venari, aucupa-
ri, fitire, appetere opes, diuitias,
numos, aurum, Toliko po Bohat-
ftwj, zbožj, statku, penēžyč dychritti,
žjmiti, taužiti : In re quærendā, in
opibus, in diuitijs congerendis o-
peram nimiam ponere, Onabýwá-
nj a Dobýwánj statku newywjce se sta-
ratt, pečowati, ffrefowati : In diui-
tjjs accumulandis, coaceruandis
occupatum efse : Auri auiditate
laborare. φιλοχρημαλιζειν : πλεον-
τελειν : πλεονεκτικώς εχειν : πλεονε-
κτικόν ειναι : απληστον εχουονκερδην ε-
ται : ηεειν εις το πλεονεξιας, adeo
studiosum efse emolumentj, zýftu
žádostiwým byti : ιδιοπραγειν, do-
fweho mēfse, f sobē nahānēti,
Geizig fein / karg, filzig fein / nicht
zu erfüllen fein / gar zugenaw fein /
fich den geiz regiren lassen / nur gelt
vnd gut wunfchen vnd begeren / all-
zuviel fleys auff gelt, gut vnd reich
tumb legen / zum geiz geneigt fein /
in feinen feckel fpilen.

pfiffiffnē Latomēti / pffiffi Latomhym bh-
ti / hrubē sobē ffrbitti, fpaupiti / ffr-
bnghm, fpauphym bhēti / nedatt se vžiti.

Auaritissimum efse : Lucris & opibus
inhiare : Inexplebili auri auidita-
te laborare, nenasycenēzlata žádost-
ti : Aurum omni voto appetere : In
opibus, diuitijs congerendis, col-
ligendis omnem operā consumere,
Wfsecku pilnost, fuažnost a peči na
to wynažožiti / fterakby zbohatau-
ti, a mnoho Bohatftwj, statku sehna-
ri mohl : Nimum parcum efse, pff-
fiš fpaupým a ffrbným byti : A mor-
tuo tributum exigere, a ftatuis fa-
rinas : Charybdin & baratru efse
diuitiarum : Dolium efse inexple-
bile. Ουκ εχει τελειτην ηης το πλεονε-
κτειν επιθυμιας, Infinita est ipsi cu-
piditas opum augendarum, nenas-
fycenā gest žádost geho f shromāž-
dowánj a rozumnožowánj statku : εδ-
η ελλας, εδ η εαρβαρος την πλεονεξιαν
χορει τωνθρωπων : Neq; Grecia, neq;
Barbarica regio capit hominis a-
uaritiā : Ani Cžestā ani Vherstā
zemē nemūže nafytti lidste° Latom-
ftwj. Fast getzig fein / eyn sehr gros-
ser geizwanst fein / ein grosser geiz-
hals fein / gar zu karg vnd geizig
fein / mit gelt nicht zu sättigen fein /
fein fleys, müh vnd arbeyt allein
dahin wenden, wie er möchte reich-
tumb sammeln.

Poëtice : Feruere auaritiā miserāq; cu-
pidine : Esurientissimum efse opum :
Auidissimum efse lucri : Aurum aui-
disimē

disimè sitire: Retia ubiq̄ tendere ad numeros: Immori lucris & amore senescere habendi.

Łafota / Łafotnost / Łafotné gebeni / pŕj-
lissná a nemirná žádost gŕla / nesy-
tost / wŕlŕj stŕewo / žrání / žraustwŕj.

Voracitas: Edacitas: Gulositas: In-
gluuius, wole ptačj / der Kropff an
den vŕgeln: Ventris rapacitas: In-
explebilis edendi auditas, nena-
sycená žádost pokrma, nenasycená
hrdlo aneb stŕewo. Ἡ πολυφαγία:
γαστριμαρτία: καιμαρτία: λιχνεία.
Fräßigkeit / vnersetzliche Begird zu
essen.

Poëricè: Ingluuius sœda, vorax, inex-
plebilis, improba, profunda, patens,
ebria, ventris, Fastidians humiles
mensas, viliores dapes, Eneruia cor-
pora reddens, & debilitans vires in-
genij.

Łafotnŕj / žrác / žraue / hŕtoŕj / nenasycen-
nŕj / wŕlŕj stŕewo.

Edax: Vorax: Gulo: Gulosus: Hel-
lipo: Mando: Manduco: Comedo:
Comensator: Cluto: Lurco: Gur-
ges, wŕj na wodě Wasserwitel: In-
gluuiosus, s nenasycenyim wole-
tem: Vorago: prop. st Bezedna /
Łyn Boden loŕ art. Fräßig / frass /
fresser / vngeneuß / vil frass / schlē-
mer / brasser. Vide etiam žrác /
ožralec.

Łafotné gisti. žrání, hŕtati / Łafotnŕjm
bŕti / Łafotné, oblo požirati.

Vorare: Devorare: Ligitare, dobre
Łausty gisti / Gute bislin essen: Clu-
ture, deglutire, obse požirati / ver-

schlucken. φάγειν: καταφαγῆν: κατα-
χλιζῆν: καταθῆν: καταθῆν: ἀνακα-
ταθῆν. Fressen / verzeren / verfressen.

Łafok / wole.

Ingluuius, Mentum. Ἡρόδοτος. Der
Kropff. Palear, Łafok howadi / Ἡ
ἰσθμιατον, ἰσθμια, ἀνθερων.

Der schluch vnd die lampend hatt
an der kälten der ochsen / wammert.

Łamati / žlamati / žlomiti / žirhati.

Frangere: Confringere: Disfringe-
re, polamati: Perfringere, prolo-
mi ti, prorazyti: Cōminuere: Qual-
sare, zdrobiti, ždŕjhati: Contere-
re, zetŕjti: Contundere, žŕancŕj.
Infringere, nalomiti: Suffringere,
podkomiti: Effringere, wylomiti
mocy otwŕjti / Aufbrechen, erŕŕ-
nen mit gewalt: Rumpere, roz-
hati. ὀλᾶν: θρῖπτεν: κλᾶν: δια-
κλᾶν: ἐπικλᾶν: κατακλᾶν: συκλᾶ-
κῶπτεν: ἀγνύειν: κατάγειν: ῥυγί-
ζειν: ἐκρηγνύειν: ἐκρηγνύειν: σωγί-
ζειν, conterere. Brechen / zerbre-
chen / zerreißen / durchbrechen / zer-
stossen / zertrümmeren / zerstückeln /
zerreiben.

neslomitedlnŕj / neoblomitedlnŕj / coŕŕ-
nedá žlamati / neŕfrotitedlnŕj.

Infragilis: Præfractus: Firmus: Va-
lidus pewny, mocny. Ὁ, ἢ ἀπίνετος
Unbruchig / das man nicht Brechen
Kan / vnzerbruchlich / stark. Vide
etiam Twrdy pewny.

Łan / Łaně / vide Gelen.

Łapati / chytati / vide Gimati.

Łapati ryby / vide Ryby lowiti.

poŁapli

ποχαιτι / pochytiti / postihnauti / v-
 chwátnauti / dosáhnauti.
 Prehendere : Apprehendere : Arripe-
 re : Cōprehendere, gimati : Accipe-
 re, wzyti. λαμβάνειν : λαμβάνειν :
 ἐπιλαμβάνειν : καταλαμβάνειν : ἀλίσ-
 κειν. Erzwischen / ergreifen / fahen.
 Zapánj / gako ryh, ptaká rě.
 Captus : Captio : Captura. ἡ ἀλω-
 σις : ἀλωσις : ἀλωσις. Sang / als eyn
 fisch, sang, vogelfang oder dergleichen.
 Vide etiam supra Zouenj /
 infra Low.
 Larwa / strabuska / potwočeni twáre /
 masskara.
 Larua : Persona : Ficta facies : Facies
 histrionica. τὸ προσωπίον : προσω-
 πιον : ἢ προσωπίς : μυρμιόκειον.
 Laru / Buzenanglit / Schömbart.
 Larwan zafrých / potwočeni / zafu-
 lni.
 Personatus : Laruatus : Laruá vesti-
 tus, inductus, amictus. ὁ ἐνδεδυ-
 μένος : τὸ μυρμιόκειον ἢ προσωπίον.
 Vermunet / verbuszet / verkappet,
 oder verfleget.
 Lásta / milowánj / milost / přjzeň / přá-
 telstwí.
 Amor : Charitas : Benevolentia, do-
 browolnost, dobrá wíle : Favor,
 přjzeň : Studium, pilnost : Studio-
 sa propensio, nádhynost, náklon-
 nost. ἡ φιλία : ἔρως : ἐταίρια : ἑρως,
 ἑρως, amor parentum erga libe-
 ros, & vicissim, milowánj dětj a
 rodičůw / přjrozená lásta rodičůw k dě-
 tem, a zase dětj k rodičům. Lieb /
 freundschaft / huld / gunst / guter wil.

Poëticè : Amor fauens, officiosus, blan-
 dus, dulcis, socialis, Iungens duo cor-
 da, Flagrans in pectore : Favor mu-
 tuus, pius, amicus, sincerus. Vide
 etiam přárelstwí / přjzeň.
 Lásta w gšem na tebe ztoho srđce / wi-
 de Milugi tē srđcě.
 Lásta u hořeti / vide Milosti hořeti.
 Lásta w / milostni / přárelstwí / přjge-
 muš / přjziniwš / ochornš / rozkossuš /
 libezniš / libš.
 Iucundus : Dulcis, sladký / Süß : Sua-
 uis, lahodný : Amicus : Amœnus,
 weselý, milého wzeřeni, na něhož
 mšlo hleděti / lustig anzusehen. Blan-
 dus, přjwětwý, chlácholný : Ama-
 bilis, mlowánj hodný : Venustus,
 libezný : Lepidus, zertowný : Plau-
 sibilis, plesawý, kterýž se každému
 hbi, přjgemný, powolný / der jeder
 mann gefället, vnd mit frolocken
 Bewilligt wird : Favorabilis, ge-
 muš každý přjge / dem man günstig
 ist. Ὁ, ἢ ἐράσιμος : ὁ ἠδύς : ἐρατός :
 ἐρατός : φιλικός : ὁ, ἢ ἑταίριος : ἐπι-
 χαρίς : εὐχαρίς. Lieblich / freund-
 lich / holdselig / angenehm / lustig / das
 lieb, vnd ergerlich eyt bringe.
 Lásta w / přárelstwí / přjwětwě / přjzini-
 wě / přjgemně / lahodně / sladce / we-
 sele / rozkossně / libezně / libě / powol-
 ně / milostně.
 Iucundè : Suauiter : Amœnè : Dele-
 ctabiliter : Amabiliter : Amicè :
 Plausibiliter. ἡδύς : ἐπιχαρίως :
 ἑταίριως : λιγυρῶς, λιγύως, sonore,
 suauem sonus edens, wučně, libě,
 V 2 ho zwu,

ho zwuku, Lieblich/freundlich/hold
seliglich/lustiglich. Vide etiam
Liebernost.

Laßmüny/ nechtrednost zubáry.

Stupor dentium. Ἀνασθησία τῶν ὀ-
δόντων. Unempfindligkheit der zán.

Laßtowice/wlaßtowice.

Hirundo. Ἡ χελιδὼν. Schwalbe. Apo-
des, hirundines siluestres, Κορυ-
cy. Ἀπὸ ποδῶν: ὁ κύπελος. Kirchs
Schwalben/mawrschwalben/Bergs
Schwalben/speiren.

Poëticè: Hirundo garrula, vaga, ar-
guta, loquax, Prænuncia veris, Te-
cto plorans, In tectis nidificans, Pen-
dula fingens domum, quâ sobolem suâ
educat invenientem annum, Circum-
volans lugubris assuetas ædes, cum
cernit sibi deiectam domum, Suspen-
dens nidum domo vere rubente, &
fugiens cum bruma venit cana fri-
gore: Bistonis: Daulias ales.

Lat / lat.

Tignus: Tignum: Tigillum. Δοκίς.
Latten.

Latine mluwiti.

Loqui Latine: Latinis verbis loqui:

Latino sermone uti, Latinských
slow, řeči vřiwati. λαλεῖν ῥωμαϊστί.
Lateinisch reden.

Poëticè: Ausonio. Latro ore loqui: Au-
sonum linguâ loqui: Loqui Latro so-
no: Reddere verba Latro sono.

Latinská řeč/Latinskýh gazyň.

Latina lingua: Latinus sermo: Ro-
manus sermo, Ἡ γλῶσσα λατίν.

Lateinisch sprach.

Latine gle mluwiti.

Barbare loqui: Vitiosè, ineptè, de-
prauatè loqui. Běs Latin redet.
Latina, Latinská řeč dobrá, pětná.

Latinitas: Latini sermonis puritas:

Elegantia Latinæ linguæ: Stilus,
character elegans, venustus La-
tinæ linguæ: Filum Ciceronianum:
Character politus, tersus, emenda-
tus, latinus, Ciceronianus: Splen-
dor, ornatus, lepos Latinæ linguæ.
Schön Latein/gut Latein.

Laub/laubi/podlaubi/ klenuté stave-
ni / pod nimi; se choditi a procházeti
múže / podšňj.

Porticus: Pergula, pawlač w domi:

Xystus, prostranná přifrytá pa-
wlač / Schopff. Ἡ σόα: ἡ πρῶτος αἰ-
ὴ ἀποβολῆ, pergula.

Laube/schopff da man vndent an ge-
hen, oder da man spaciert/ gang/
sommerlaub/ ein gang im hauf.

Poëticè: Porticus spaciōsa, ampla, va-
ga, superba, aperta.

Laučiti/rozlaučiti/rozvěsti/roztrhnati
ti/rozdělti/gedno od druhého oddě-
liti, odlaučiti.

Separare: Segregare: Sejungere: Ab-
jungere: Disjungere, odpogiti: Di-
strahere, Diducere, roztrhnati,
rozvěsti: Dirimere: Diuellerere, od-
trhnati: Dissociare, rostowarý-
šiti, towarýštwo rozvěsti, roz-
šmotřiti. Ἀφιστάω: χωρίζω: ἀπε-
χωρίζω: διαχωρίζω: νοσφίζω: ἀ-
φορίζω: ἀφορίζω: ἐκπιπρω, ἀποπι-
ρω, διακρίνω, discernere, odděliti, od-
hnutí. Sondern/absondern/von ey-
uandec

nander sondern, scheiden, trennen/
 von eynander theylen, hencfen, zü-
 hen, reysen. *Vide etiam Deliri.*
 Laučeni/ odlaučeni/ rozlaučeni.
 Separatio: Segregatio: Disjunctio:
 Dissociatio. Rostowarysseni, roz-
 fimoreni: Sejunctio, oddeleni: Di-
 remptio, rozwedeni: Diuisio, roz-
 dileni. Η χωριστός: διαχωριστός: ὁ χω-
 ριστός: διαχωρισμός: ἀφορισμός. Ab-
 sonderung/ abtheylung/ trennung/
 sonderung/ scheidung/ theylung.
 Laučiti manžely / vide Manželswo
 Laučiti.
 wy Laučiti / vide Klátba.
 Lauditi se/ pštilauditi se/ mlčecŕy a fra-
 di pšigiti/ pšifraŕiti se.
 Irrepere: Inŕepere. Ἐρρέπειν: ἑρρέπει-
 πειν. Sinein schleichen/hinein kriechen.
 Vide etiam Fráčeti meztáhla.
 Lauh.
 Lixiuum Koriá. Lang.
 Lauka/ Laučka/ tráwniŕ / miŕŕo fdež trá-
 wa, žn láŕŕe ŕeno a etawa roŕte.
 Pratum. Ὁ λειμῶν: τὸ χορτοποιεῖον,
 χορτοποιεῖον. locus in quo scenum se-
 catur, Lauka n: mž ŕeno ŕeč. Mi-
 se/ matr/ graŕfeld/ angre.
 Poeticè: Pratum herboŕum, irriguum,
 floridum, virens, viride, latum, hu-
 midum, udum, florens, vernans, her-
 bidum, pingue, odorum, Pictum ri-
 dentibus herbis, Vere nouo ridens,
 Quod sitiens bibit atheris imbrem:
 Loca herbida viridantibus pratis.
 Laufo v kofa.
 Apsis. Curuatura rotæ: Orbile: Cir-
 cumferentia rotæ. Ἄψις.

Die wálge, ŕelgen an dem rad oder
 Krümme/ der vmbkreyß, oder vmb-
 gang eynes rads/ der bogen am rad.
 Laupež / kořist / tožátek.
 Præda: Rapina: Manubiæ: Spolium,
 Forist nepřátelům wžará: Exuuię,
 Raucha a zbrog z nepřátel ŕwleč-
 ná. Η σόλη: τὸ σὺλημα: ἡ λεία: ἄρχα:
 τὰ λάφυρα, ἑναρα, exuuiæ.
 Raub/ Beut / raub von den feinden
 genommen / Kleyder vnd harniŕch
 vnd wehr den feinden außgezogen.
 Poeticè: Rapina violenta, infanda, ŕa-
 ua, immanis, crudelis, audax: Exu-
 uia cruenta, hostiles: Prada diues,
 opulenta, barbara, fructuosa: Spolia
 hostilia, hostica, bellica, occulta.
 Laupežniŕ / křerž lidj obžrá a laupj/ ná
 křerž / ŕŕáde / loř / křerž lidem
 na cestách ŕŕodj.
 Prædo: Prædator: Grafsator: Latro,
 mordýř: Deprædator: Spoliator:
 Raptor: Direptor: Expilator: Pec-
 ulator, Depeculator, křerž pána
 ŕwého aneb ŕbec ožrádá. laupi /
 Der eynen Fürŕten oder gemeyn Be-
 rauber: Pirata, Laupežniŕ mořŕy,
 křerž na moři ŕŕodj a laupi/ Meer-
 rauber, ŕeerrauber. Ὁ ληστής: σὺλη-
 τής: ἀποσουλτής: ὁ πειράτης, pirata.
 Rauber/ freibeuter/ ŕraŕŕentcuber/
 ŕchnapphan.
 Poeticè: Prædo insidiosus, cruentus,
 grafsans, funestus, ŕccleratus, infestus,
 Cumulans raptas opes, Capiens, infe-
 stans viatores, Insidians viatoribus:
 Pirata venans, profugans puppes in
 medio

medio aequore, Prædam faciens per
omne nemus, Prædando vetitas opes
quærens,

Łaupežnictwĳ / łaupeženstwĳ / łorren-
stwĳ / łaupenĳ / obłaupenĳ / zebrańĳ /
bráńĳ, odgimáńĳ coż gest cnyšho.

Latrocinium: Grafsatio: Prædatio:
Spoliatio: Despoliatio: Direptio:
Expilatio: Compilatio: Priuatio,
Ἡούλησι: ληστεία: ἀρχα. Rauberei/
Beraubung / plünderung / entwens-
dung / entfremdung.

Łaupiti / moež bráti / krásti / libi swlá-
četi / bitowati.

Prædari: Spoliare: Prædam facere:
Deprædari: Spolia detrahere, ad-
imere, eripere, rapere, vi auferre,
nášylně wydirati: Diripere, plun-
drowati / plünderen: Grafsari, hus-
biti / Streiffen: Furari, furtum fa-
cere, krásti / Stálen. Συλέιν: συλᾶν:
συλέιν: ἀποσυλᾶν, deprædari: λυ-
στεῖν, latrocinari, sonowati: συ-
λαρωεῖν: λείαν ποιεῖν: κλέπτειν,
ελωπίσειν, furari. Rauben / beuten /
nemmen mit gewalt / plündern.

Poëticè: Compilare: Deprædari: Præ-
dam facere: Agere ferrèq; In bona
alicuius uenire.

Łaupiti / obłaupiti / sšupitnu aneb fúru
šrogiti, odnjiti, žáhnauti.

Glubere: Deglubere: Corticem de-
trahere: Decorticare. λέπειν: λε-
πίσειν: ἀπολέπειν, ἀποδέρειν. Schä-
len / abschálen / die schálen abzihen,
oder abstreiffen.

obłaupiti / šlaupiti / někomu geho wěcy
pobratĳ, odcyhtĳ.

Spoliare: Dispoliare: Exuere, swlé-
cy, Aufziehen: Expoliare: Priua-
re: Nudare: Denudare, do nãha
swlécy / entblößen: Expilare: Com-
pilare, wydrati: Orbare. Συλέειν:
συλᾶν: συλέειν: ἀποσυλᾶν: διαπραχᾶν:
λείαν ποιεῖν ἦ, deprædari aliquid,
šlaupiti něco. Berauben / plünder-
en / eynem das sein nemmen, ent-
fremden.

Łáti / přĳsně slowy domłauwati / kárie
tolu dáwati / slowy trestati / gebati /
text čĳsti / slowy dočĳkati / haněti.

Reprehendere: Objurgare: Verbis
castigare: Increpare: Redargue-
re, wimit, obwimit, dišwody pčel
mocy / Beschuldigen vnd widerwec-
sen: Vituperare, haněti: Asperius
appellare, tečĳ se obroniti: Corri-
pere, potrestati: Verborum amara
rulentia, acerbitate insectari: Ver-
bis acibus, austeris, mordacibus,
asperis incelsere, Slowy hořĳymĳ,
twrdĳymĳ, štiplawĳymĳ: přĳšnyĳmi ná-
nětoho se vřĳkati / Anschnauchen / vñ
mit harten worten ansprechen. Ἐ-
ρειν: μέμφειν: ἐπιπλήττειν, increpare,
čĳkati, okřĳnauti: μέμφεται:
μέμψιν ποιείσθαι ἴσι: ἐγκαλεῖν, ša
winu dáwati / oνειδίζειν, opprobare,
wyrĳkati: πικρῶς ἐπιτιμάειν, acerbè in-
sectari alique, šle o někom nišwiti.
Schelten / mit worten strassen / šla-
gen / eyn šiltz lesen / vbel außgehen /
stumpffiren / vbel oder rach ansah-
ren / vbel zureden / eynem die šiben
wort sagen / eynem den text lesen.

Vide

Vide etiam infra Stolicit.

Ľáni/ gebáni/ stowý trestáni/ domlau-
wáni/ hanění/ plundrowáni/ domlu-
wa/ kapitola.

Reprehensio : Objurgatio : Vitupe-
ratio : Increpatio : Inlectatio : Ex-
probratio, wyřčáni/ Auffrumpfung/
Ὀβριος : ἡμέλιος : ἐπιτιμήσις : ἐπι-
τιμήσις : τὸ ὀνειδος, exprobratio.

Scheltung / das schelten / wart-
straff / siltz.

Ľautfa/ Ľautky/ dětinřčítřřky/ hřičky.

Pupa, Crepundia. Ὀμάρια πάλυια.

Dockenwerck/ allerley Kinderpiel.

Ľautna/ Cithara.

Testudo : Chelys : Musicum instru-
mentum. Ἡ χέλυς. Laute.

Poëticè : Chelys dulcifona, suavis, cano-
ra, incurua, docta, cana, blandifona,
tremula, arguta, vocalis, querula,
Cyllenica, Apollinea, Odryfia, Thra-
cia, Threicia, Orphica, Phœbeia, Fa-
cta ad placidos usus hominum, Cura-
rum dulce leuamen, Tangens pectora
placido motu, & curas animi non si-
nens esse graues. Quae congrua sociatis
neruis dulce melos reddat.

na Ľautnu hráti, bitt.

Ludere testudine : Pulsare digitis te-
studinis neruos. Auf der Lauten
schlagen.

Poëticè : Pulsare chelyn digitis : Ferire
leui pollice tenfa fila testudinis : Chor-
das sollicitare, tangere : Verberare le-
uibus digitis doctam chelyn : Leui
pollice ferire tenfa fila lyrae : Terere
neruos arguta testudinis.

Ľawice/ stolice/ sedadlo.

Scamnum : Scabellum, podnožni stol-
licka podnož/ Schemel : Sedile, Sel-
la, stolice/ Sessel. Τὸ καθρον : ὁ θρίνος.
Banck/ stul/ siz. Vide etiam pod-
nož/ Stolice.

Ľawfa/ Ľawička/ malý mostek, po němž
toliko sám pěšš giti může.

Ponticulus. Γεφυρίς, γεφυρίδιον. Wyn
brücklin.

Ľauže/ kalisťe/ močidlo/ bahnišťe/ bá-
hno.

Lacuna : Lama : Palus : Locus ceno-
sus & palustris. Τὸ τέταρος : ἔλος,
palus. Lach/ Kotslach/ Kastrichter
pfus.

Poëticè : Palus limosa, pigra, stagnans,
uda, nigra, cana, feda, sordida, bi-
bula, cenosa, madida, putrida, Ob-
fesa densis salictis.

Ľázeň/ mytedina/ párna/ mjesto kdež se
lidi myji.

Balneæ : Balnearium : Locus publi-
cus lauatiōni destinatus, Obecná
Ľázeň/ δημόσια λουερίον, gemeine Bad-
stub : Balneum, Balineum, domá-
cí Ľázeňka/ eygen Badstub/ hauff-
bad : Lauatio, Lotio, Ľázeň, myři
w Ľázeňi/ das Baden vund waschen/
Ἡλύσις : τὸ κλύσμα : τὸ λουερίον, la-
uacrum, Kaupel. Sudatorium:
Laconicum, Swrchnice, potnice,
Kdež se lidé potí. Vaporarium : Hy-
pocaustum, swěnice/ τὸ ὑπὸ καυσὸς
λακωνικόν, Schweyßbad/ Bad darin
man schwizet. Thermæ : Lautulæ,
Ľázeň, aneb woda od přirozenj tes-
plá, horká, Teplice, wary/ αἰθέματα,
Warm

Warmbad/welches vōnaturwarm
ist / wilobad.

Lazebnj / ktreršj lāzeñ topj, a lidi myge.

Balneator : Lotor : Alipilus : Balnea-
trix : Lotrix , Lazebnice , Slauba
w lāzmi/Badermagd. Ὁ Καλανεύτης,
Καλανεύς, λατροχίδης. Bader/der ds
Bad wärmer vnd zurüstet vnd wäs-
schet.

Poëtice: Balneator purgans, Aquam la-
uacro temperans ignibus.

Leb hlawy.

Cranium, Caluaria. Κρανίον. Hirn-
schall.

Lebta / vide Helm.

Leč / lečby / gediné leč / fromě / from / ne-
žli / než.

Nisi; Quam : Atq; : Præterquã : Præ-
ter. ἢ ἢ πρὸς ἄλλὰ : ἄλλ' ἢ. Dann /
als dan/nur alleyn/ohn/es sey den.

Led / woda mjrská.

Glacies : Gelu : Aqua glacie constri-
cta : Aqua congelata. Ὁ κρύσταλλος : ἢ πάγος. Eiß / wasser oder un-
ders das zusammen gefroren ist.

Poëtice. Glacies aspera, frigida, arctoa,
niualis, gelida, pendula, concreta, hy-
emalis. Veniens cum brumã, Quæ con-
creta nouo sub sole liquefcit : Gelu a-
strictum, concretum, canens, acutum,
hyemale, marmoreum, hybernum,
scythicum frigidum, Sarmaticum :
Vnda, aqua astricta, compacta, tra-
cta gelu : Filia Lymphæ : Vnda quæ
coigit gelu astricto : Flumina indurata
frigore cœli : Pontus consistens glacie :
Vnda candida facta marmoreo gelu.

Ledeč /

Ledeč / vide Maun.

Leden / prvni měsice rokit.

Ianuarius : Primus mensis anni apud
nos. Ὁ γαμνλιών. Jenner/der hant
monat.

Poëtice : Prima dies anni nostri : Men-
sis Iani : Mensis feruens nomen ueni-
sti Iani : Tenens nomina nota Iano
bifronte : Ianus dux mensium, Noua
frigora agens, Amans uictum repi-
dum, gratosq; liquores, qui alant cor-
pus puro sanguine. Quo uena secta ne-
cet, sed balnea, labores & Venus, si
honesti sint, profunt.

Ledwa / gedwa / sorwa / sorně / stěžky /
stěžkem / s těžkostj.

Vix : Aegre : Difficulter, nesnadně, s
nesnázy : Vixdum. Μόλις : μόλις :
σπουδή, studio, labore, s welif au snai
nostj a pracý. Raum / schwerlich/
mühlichen.

Ledwj / bedra.

Lumbus : Lumbi : Pars corporis,
quinq; inferiores spinæ vertebrae
contineus. Ὁ ὀσφύς : ἢ λαγών, illa
Lende/ die lenden/ die weyche.

Ledwi, aneb Ledwin boleni.

Lumbago, Renum dolor, Νεφρίτις,
ὀσφύος ἀγνία. Lendenweh/ Nieren-
weh.

Ledwiny / Ledwinky.

Renes. Νεφροί. Nieren.

Legát / wykastan / wofel / wofelstinj od we-
litšch Paní wypravené.

Legatus : Ablegatus : Orator : Re-
rum magni momenti nuncius. Ὁ
πρεβύς : πρεβύς : πρεβευτή. Cui
iudicet /

sander/ abgesand / abgefärtig von
Serzen vñ Fursten. Vide etiã poscl.

Leuis: Non grauis: Haud pondero-
sus, Bez tije a wáhy: Sine pondere.

O úápos: éλαφος: ú Capús: ó, ñ áβ-
pús, nō grauis. Leicht/nicht schwer/
nicht gewichtig/ ohn gewicht. Vide
etiã Snadný.

Leuis: Vanus, marný: Inconstans:
Varius, proměnný/ Anderley: Mo-
bilis, pohnutedlný/ beweglich: Mu-
tabilis, proměnttedlný, zwiflaný.

O, ñ áβ αδής: áβ αδμντος, incōstans:
ó σφαλερός, lubricus, Flužký: μετα-
καλλόμενος, mutabilis: ó, ñ έυαγ-
γός, mobilis, flexibilis, ohnutedl-
ný / ó μάταγος, vanus.

Leichtfärtig/ vnstát/ wanckelbar /
wanckelmüttig/ vnbeständig. Vide
etiã infrã ne Strály.

Leuare: Alleuare: Releuare: Eleua-
re: Leuationem facere, vel affer-
re: Subleuare, Leuationi esse, éti
polehčeni býti: Leuius facere: La-
xare, Relaxare, popustiti, vpusiti/
Nachlassen. Κεφίσειν: άνακεφίσειν:
έυκεφίσειν: άποκεφίσειν: έλαφίσειν.

Leicht: ern/ ringeren/ leichter ma-
chen.

Leikomyslnost, leikomwázn, nevíte-
čn, newázn, éf wét/ tierh, nie ne-
wázn, za nie nesteg, ničemng/ wrcfa

wš/ wrotslawš/ nestášk.

Vanus homo: Leuis: Futilis: Scur-
ra, Lotr, padouch, ctwerál: Tem-
rarius, wšfetečný, drzy/ Vermessen:

Vilis, máto wázný, chatný: Nullius
momenti seu ponderis, na nēmž má
lo aneb nie nezaleži: Nihil grauita-
tis seu pōderis habens: Nullá gra-
uitate præditus, kteryž není w žád-
né wážnošti v Lidj: Sibi non con-
stans: Facilis modo in hanc, modo
in illam partem flecti, kam wšte
tam plášt.

O, ñ áβ αδής: áβ αδμν-
τος: ó μετακαλλόμενος, mutabilis:
μάταγος, éινάγος, vanus. Leichtfär-
tig mensch/ vnnütz, nichts würdiger
vogel/ lotrer bub/ schlecht, gering, an-
dem nir groß oder nichts gelegē ist.

Poëticè: Ventosa leuitate tumens: Quē
tumidum uiuere iuuat in leuitate.

Leikomyslnost w feci/ daremng žwác /
darmotlach/ newázn, opřstý wmlu-
wenj / tlampač.

Vaniloquus: Nugax, Nugator, Fle-
wemj: Nugigerulus, Flewet roz-
sewšé, kteryž flewety roznáššj: Va-
nus marnomluwný: Nēdax, khat:

Futilis, marný plštač. O ñ áδολέ-
γος: áδολέγος: ο φλύαρος: φλυαρών:
ληρών: σπερμολόγος: ψευδής, ψευ-
δής, ψευδόμενος, khat.

Leichtfärtig im reden / vnnützer
schwezer / plunderer / sngentres-
cher/ lügenhaffig/ márlintrager.

Leikomyslnost/ marnest / ničemnost /
wčc ničemná.

Vanitas: Leuitas: Inanitas, prázd-
nost:

nost: Futilitas. Ἡ εἰσρωή: παράφο-
 ἴης: εἰσροή: ἄβεια. Leichtfärtig
 Feit / eitel Feit / nichtig Feit / leicht-
 färtige nichtige Ding.

Poëticè: *Leuitas, Vanitas vaga, ven-
 tosa, inconsulta, turpis, vana, inepta,
 ridicula, Pugnans cum pondere ho-
 nesti.*

Lehce / vide Snadnè.

Lehkomysnost / lehkomysnost / newás-
 nost / wrckawost na mysl / nestálost.

Leuitas: Inconstancia: Mobilitas:
 Mutabilitas: Vanitas: Animus in-
 constans, leuis, lehtë, nestála, wrt-
 kawa mysl: Voluntas flexibilis,
 wåle mentredlná / Willwändig. Ἡ
 ἀσάβια: τὸ ἐπιτελάειον: ἡ ἐπιτελο-
 ῦσα. Leichtfärtig Feit / want-
 kelmütig Feit / vbestendig Feit /
 leichtfärtig, vbestendig gemüt.

Vide etiam ne Stálost.

W lehkomysnost se wydati / lehkomys-
 nostm býti.

Studere rebus leuibus: Leuibus atq;
 inanibus rebus operam dare: Se-
 qui, sectari, amare, colere leuita-
 tes, inania: Conferre studium su-
 um ad res inanes, futiles, nullius
 momenti seu precij: Colere, secta-
 ri ea, quæ non consistunt, quæ ni-
 hil grauitatis, firmitatis, ponderis
 habent, quæ inania, furilia, infir-
 ma, minimè solida sunt. Ἐπιτελο-
 ῦσα τὰ κενὰ ἢ μάταια. Auf leicht-
 färtige Ding sich begeben / sich aller
 leichtfärtig Feit behestigen / sich
 auf nichtswürdige Ding legen.

Lehkomysnost, lehkomysnost pe-
 sti pñicisti / za lehkomysnostno, nestá-
 lnoho êloněka drjeti.

Inconstantiæ, leuitati tribuere, as-
 cribere, assignare: Vitium animi
 inconstantis, mobilis, leuis, insta-
 bilis conferre in aliquem, nestá-
 lost, nekonečnost, a wrckawost my-
 sli pñipřiti nekomu: Inconstantiæ
 notam inurere. Zur leichtfärtig
 Feit rechnen / als eyn vnstätigen vnd
 vbeständigen menschen achren /
 fur eyn wetterhan halten.

Lehnauti / lehati / lejeti / položiti se.
 Iacere: Cubare: Recumbere, spo-
 lehnauti: Recubare: Situm esse, Po-
 situm, locatum, collocatum esse,
 postawenu, položenu býti, zálejeti
 Gesest, gesielt oder gelegen sein.
 Kéď: xaxanéď: nojáď, cubare
 dormiendi gratiá, k spani se polož-
 ti: nojáď, decumbere, na lži,
 w lži lejeti, stonati. Ligen / zubel-
 ligen.

Poëticè: *Stratum esse: Recumbere, Ac-
 cumbere toris: Offenso procumbere
 pede fusum, reuolutum arená: Re-
 cumbere in antro: Fusus humi, totusq;
 ingens extenditur antro: Passim vi-
 no somnôq; per herbam, corpora fusa
 jacent: Strato discumbere super ostro:
 In gramine ponere corpus.*

ob Lehnauti / vide Lejeti.

Lejat, spat giti / do fúse se položiti / na
 lže, na odpočívuti giti.
 Ire cubitum: Petere lecium: Confer-
 re se cubitum: Discedere cubitum:
 Ire

Ire ad quietem: Reperere somnum.

Zu Bett gehen/ schlaffen gehen/ sichs
in Bett legen/ sich zu ruh legen/ sich
zuruh Begeben.

Poëticè: *Conscendere cubilia strati lecti: Membra toro reponere: Ascendere plumea strata lecti: Procumbere in toro: Ad strata redire ingressâ jam nocte: Dare colla pulvino ferenda: Petere somnum: Dare somno luminâ, corpora.*

Ležeti s někým, aneb wedlé někoho/ přiležeti.

Adjacere: Accubare: Concumbere, Sauležeti, spolu s někým ležeti. Προκειμαι: παρακειμαι, iuxta dormire, condormire, podle někoho, aneb s někým spát. Beiligen/ Beis schlaffen.

na hrole Ležeti/ vide Težtým býti.

přiležitě/ příhodně/ příslušně.

Commodus: Appositus. Conveniens: Opportunus, Tempestivus, wčasně/ vhodně. Ο, ή επιδείξιος: επιτηδειος: ευκαιρος, ή επικαιρος, opportunus. Gelegen/ füglich/ kóimlich/ geschickt/ zeitlich.

přiležitě/ příhodně/ příslušně/ časně/ w pravý čas/ případně/ vhod.

Opportune: Tempestive: Loco, In loco, místně, na pravém místě/ an gelegenem ort: Tempore, Tempori, In tempore, w čas, w pravý čas: Non incommodè. Ευκαιρος: επικαιρος: κατὰ καιρόν: εν καιρόν, opportuno tempore, w nejlepší čas: εις καιρόν: εν δέοις. Gelegen/ zu rechter

zeit vnd stund/ kóimlich/ eben recht/ zu gelegener zeit/ füglich.

přiležitost/ přiležitě místo/ příhodnost/ přiležitost/ příhodný čas/ případnost času/ příslušnost/ příčina/ dobrá příčina.

Opportunitas: Occasio: Commoditas: Facultas, možnost/ Vermögen: Tempus opportunum, idoneum, čas, čistý čas/ Gelegene zeit: Ansa, příčina, rukowět: Locus, místo, prostranství. Η ευκαιρία: ή καιρος: ή ἀφορμή: ώρα: ώρα: τὸ ἐνδεσμιον, ἐπίδειον, occasio, ansa. Gelegenheit/ gelegene zeit/ rechte füglichē zeit/ gut fug.

nepřiležitě/ nepřihodně/ nepřislušně/ nepřiležitě.

Incommodus: Importunus, newhodně, nezbedně: Intempestivus, newčasně, newčasny: Perversus, opačtý/ Lez. Ο παρακαιρος: ή, ή ακαιρος, παρακαιρος: άκαιρος: άκαιρος. Ungelegen/ unkomlich/ nicht gelegen/ unfüglich/ zu ungelegener vnrchter zeit.

Sic: Incommodè: Intempestive: Importunè: Loco seu tempore incommodo, Nečasně, nepřiležitě, nepřihodně, ne w čas, ne w pravý čas: ακαιρος: από καιρού: παρακαιρος: άκαιρος. An ungelegenem ort, oder zu ungelegener zeit.

dáti se, budeti přiležitost/ budeti přiležitě / budeti přiležeti / dáti se k tomu příčina / budeti se trefowati / trefli se.

Si occasio feret, dabit: Si occasio offeret, dabit: Si dabitur occasio:

Si comò

Si commodum erit : Si fortuna occasionem attulerit , præbuerit , ostenderit : Si accidet : Si locus , si res , si tempus feret. Ἐσι καρπὸς ἐστὶ : ἐστὶ συμβαίνει , γίνεται , συμπιπῆσι , παρὰ πῶπι ἴσι καρπός. Wen es gelegen ist / wens die gelegenheyt gibt / wens sich schicket / wens der ort , die säch oder die zeit leiden mag.

zálezett / dorghett se.

Referre : Interesse : Attinere : Spectare. Πρὸς ἴκειν : σωτρίνειν. Anlangen / angehen / anreffen / betreffen / belangen.

tebē na tom zálezji / tebe se dorghē / f to- bē p̄nálezji / o tebet bēzji.

Tua refert : Tua interest : Tua res agitur : Ad te pertinet : Ad te attinet : Ad te , Ad rem est tuam. Πρὸς σε , σοὶ προσήκει : σὲ σωτρίνει. Es gehet dich an / es trifft dich an / es langet dich an.

nie na tom nezálezji / nie na tom nenj / malá škoda / nep̄nálezji tomu.

Nihil refert : Parum interest : Parum aut non multum interest , málo ul neb nemnoho na tom zálezji : Parum facit ad , nemnoho k tomu napomáhá / Es thut wenig darzu : Non pertinet , nenálezji sem / Es gehört nit. Ὅυδεν διαφέρει : ἕδεν πρὸς τοῦ : τί ἡμῖν διαφέρει ; quid mea interest ? co mi pot tom ? ἕδεν προσήκει : ἕξω ἐστὶ τὸ παράματос , wenzepie. Es ist nichts daran gelegen / es thut nichts darzu / es gehört nicht zum handel.

mnoho zálezji / nemálo na tom zálezji , napomáhá tomu.

Plurimum refert : Plurimum interest : Maximè refert : Haud parum interest , refert. Πλεῖστον διαφέρει : μέγα φέρει : μεγάλη ἰσότη : μέλιστα διαφέρει : πολὺ πρὸς τοῦ : μέλιστα προσήκει μοι ταῦτα , hæc maximè ad me pertinent , to neywcje femnè p̄nálezji : πολὺ τῶν μέτρων. Es ist viel daran gelegē / es ist nicht eyn geringes daran gelegen / es thut viel darzu.

na tom zálezji wsecka rfe , wēc - wsecken handl / na tom dátum zálezji / u gest summa wseho.

In hoc summa totius negocij cōsistit : Cardo totius negocij in hoc vertitur : Ex hoc omnia pendent , dependent : Tota res in hoc agitur : In hoc sita , collocata sunt omnia : Ex hoc pendet res tota : Ita se res habet : Hic est rei status : Eiusmodi res est : In hoc statu res est : Res hoc loco est : Hoc est caput rei , τὰτο γέ hlawnj wēc , a podstatu p̄ie / das ist die hauptsach. Ἐν ἰσῶ τοῦ ὅλον καθίσταται : πᾶν τὸ παράματ εν ἰσῶ ἐστὶ ἕτας ἐστὶ : ἕτας ἕξω τὸ παράματ. Hierauff bestehet der ganze handel / darauff beruhet die säch / die säch ist also geschaffē / also ist es / es stehet also / also verhält sich die säch.

Eff / lékafstwj / poshlnēnj / polehčēnj / ečerstwenj / počistīēnj.

Medicina : Medicamen : Medicamentum : Medela : Remedium : Pharmacum : Antidotus : Antidorum. Ἡ ἀκισι : φαρμακεία : θεραπεύει : ἰασίς sanatio.

Důh lékafůw y lékafstůw / půwod aneb
ten fdož wynaletž a wynnyslil v mē-
nj lékafstě / galkž pohané smeyssletl.

Apollo: Phœbus. Ὁ φœβος: ἀπόλλων.

Abgott der Arzney, oder erfinder
der arzney / von den Heyden gedich-
tet.

Pœticē: Phœbus medicus peritus in ar-
te medendi: Medicae artis inventor:
Sciens depellere morbos: Tenens me-
dendi morbis: Cuius manus nōrunt,
possunt, valent tollere, depellere mor-
bos: Repellens fata properantia in a-
grotum corpus.

Lektwař.

Eleuarium, Eclegma. Ἐλεγμα.

Lattwergen.

Lektati.

Titillare. ταραλιζειν, κνείειν. Bũzlen.

Lektati vřři / vide pochlebowati.

Lektáni.

Titillatio, Titillatus. ταραλος, ταρα-
λισμός. Bũzlung.

Lektánj / vleknutj / strach / bázeň / řđē-
senj.

Terror: Terriculum: Timoris in-
cursio: Pauť: Metus concutiens.

Ὁ φόβος: ἡ ἐκπληξις. Schreck / forcht /
entsetzung. Vide Strach / Bázeň.

Lektati se / vide Strastiti se / Bũti se.

Lektice / sladř kofen.

Glycyrrhiza: Liquiritia, dulcis ra-
dix. γλυκύριζα. Süßholz. Poly-
podium, Filicula, Osládyč, πολυ-
πόδιον. Engelsüß / Barmfarn.

Len.

Linum, λίνον. Flachs. Linum crudū,
newochlowaný len / ωμόλινον. Linū

factum, p̄p̄rawený len / λίνον αλ-
ειρασμένον. Flachs der bereyt ist.

Lněň / zelnu vđ klans / y klareňň.

Lintheus: Lineus: Ex lintheo seu lino
factus. Ὁ λίνθος: λίνος. Leinin / slády-
řin / dñs auß lein oder flachř ist.

Lněné plátno / vide plátno.

Leniwř / lěnj / lřň / nedbafř / neyřřň /
ospafř / negárňň / nespřřňň / nečřřň /
neshovňň / teřřlřňň / neděňň / ne-
přácowňň / rozmafřřň / nepřčřřň /
neshwárňň / lenoch / ležáf.

Piger: Segnis: Iners: Ignauus: De-
les: Socors: Desidiolus: Celsator:

meřřawý. Tardus, znenáhly: Leni-

tus: Reses: Supinus, řterýž na zřně

leží: Deditus inertiae, pigritiae

zahnáčiwý, lenoch: Fugiens labo-

ris, řterýž p̄řed dñsem vřřěáf, a přáče

se řřřřř: Torpens: Manum in sinu

fouens, řterýž ruce za nádra wřřřř

čene má: Dormitans, Somniculo-

sus, dřřřřwý, ospafý. Ὁ, ἡ βάρμωτος

ἐναθρός: ὁ, ἡ ἀργός, ἀργός: ὁ, ἡ ἀ-

πραγματων, sine negocijs, přázdňý

bez přáce, nezane přázdňěňý: ὀνει-

δυστο ὀνεινρός: ναθρός: ἀργών: φαθματός.

Saul / trág / vnřřčřřřř / langřř / řřřřř

řřřřř / lařř / vnbehend / nicht hurtig

oder řřřřř / nicht geschwind / werd

drůřřřřř / faulenzicht / der auff der

bãen haut ligt, vnd nicht zu arbeý

ten begert / řřřřř, der sich řřřřř

langsam / der auffm rucken ligt / der

faulheyt ergeben / der die arbeý

řřřřř vnd meydet, der die hãnd in

řřřřř hat ligen.

leniwost, lenim / lenim, ospalost, ospalost, ne-
gawost, nepracowitost, nedelnost,
nepsnost, bht / ruce za nadry cho-
waci / na Medwed / kuzi lejeti / k za-
dnemu dylu ani pracy se nemetti / o
nie se nestarati.

Pigrum, ignauum, inertem, socor-
dem, delidem, languidum else: De-
sidere: Torpere: Ignauia, desidie,
inertia, socordia, pigritya dedi-
tum else: Manum habere sub pal-
lio, ruku pod plástim chowari:
Manum in sinu fouere, ruku za ná-
dry obijwari. *παύμεν: ἀπρῆν: ἀ-
πρῆν: ἐνεῖν: καθύπευ: ἀποκρίσειν:*
παύμεν, ἐνεῖν, καθύπευ, ἀποκρίσειν.

Saul sein / faulenszen / lass vnd trág
sein / der faulheyt ergeben sein / schlá-
fferig, langsam vnd verdrossen sein
zur arbeyt / die hánd im schoß ha-
ben / auff der bärnhaut ligen / vnd
nichts Begeren arbeyten / nicht hur-
tig vnd geschwind sein.

Poëticè: Torpere segni desidía: Duce-
re ignauam uitam: Trahere uitam
ignauá conditione: Torpor occupat,
habet artus, pectora.

Leniwetti / lenetti / lenetti / leniwetti / li-
fnowati se / pracy odwykati.

Pigrescere: Ignauum, pigrum, iner-
tem heri: Torpescere. *παύμεν:*
ἀποκρίσειν: κατὰ κρῖν. Saul / trág, lass
vnd schláfferig werden.

Leniwost / lenost / nepisnost / wáhawost /
nesswárnost.

Pigritya: Ignauia: Inertia: Desidia:
Socordia: Segnities: Pigritya:
Torpor: Torpedo: Tarditas, wá-

hawost: Oscitantia, Somnolentia,
dijmawost, ospalost: Ocium, za-
háka: Negligentia. *Ἡ παύμια:*
*ἀπρῆα: ἀπρῆα: καθύπευ: καθύπευ: ὀ-
κνος: ἠδύπευα: καθύπευα: καθύπευα.*

Saulheyt / trágheyt / langsamheyt /
hinderlássigheyt / schláfferigheyt /
müssiggang.

Poëticè: Desidia inanis, mollis, igna-
ua, fastidiosa, imbellis, Nullo studio
urgens opus quod facit, Abscondens in
gremio utraq; palmas, Non pariens
egregias laudes, Dedecens ingenuas
mentes, Perdens uires validas: Ig-
naua mater, Genitrix somni, Parca
laboris: Segnities dissuasa laborem,
Feriens, agens, tractans, amans ocia,
Fugiens labores, Dilatrix operum,
pex a capillos, os immunda, manus il-
lota: Torpor occupans artus: Languor
piger, grauis, somnifer, soporifer.

Leniwé / lené / lené / nepisné / wáhawé /
negáwné / nepsné / zahálcitwé / ne-
swárné / nepitwé / nepracowitwé.

Ignaué: Segniter: Pigre: Lenté: O-
scitanter, dijmawé: Somnolenté,
ospánliwé, ospalé: Desidiolé: So-
corditer: Tardé. *παύμια: ἀπρῆα:*
κατὰ κρῖν. Sauliglich / schláfferich /
langsam / nicht geschwind oder Be-
hend / mit keynem ernst oder fleiß.

Leno / manstwi / manstwi statet.
Prædium beneficiarium: Feudum.
Lehengüt / lehen. *Vide etiã Man-
stwi.*

Lep / pračj lep / dubowého méli.
Viscus, Viscum. *ἴξος.* Vogelheim auß
eychenmstel. Lepy /

Leptō / ēipkō / stīpōkō / wuzābōkō / ēapōkō /
churawōkō / wysōkō a tenkō.

Gracilis : Gracilentus : Iunceus, tenkō

ky gako rokyti : Tenuis, tenky. O

ιχθῆς : λεπτός : σφικτός : ὁ, ἢ σφικτώδης.

Schwanz / rahn / dünn.

Lepe / lépegi gest / vžitečnēgi gest / pro-
spěšnēgi gest / s wěššim, lepššim v-
žitekem, prospěchem.

Melius est : Satius : Potius : Præstat :

Conducit : Conducibilius est : Cō-

sultius est, lepššī rada gest : Con-

venientius, Decentius, náležitēgi,

šluffnēgi. Ἀμεινόν ἐστι : Ἐέλτιον, κρείτ-

τον ἐστὶ. Besser/es ist besser, rathsa-

mer/es schickt oder zimt sich besser.

Leptō / lepky, špawō.

Tenax : Viscidus : Viscosus : Gluti-

nosus : Lentus : Flexibilis, ohebo-

ný, což se šloniti aneb ohnauti dá.

Ὁ γλιχρός : ὁ, ἢ γλιχρώδης : κολλώ-

δης : ἑχέκολλος : ὁ καμπτός, flexibilis,

šlonitedlný. Zäh/Elebrig/zäh, das

sich biegen und winden lässt.

Lepti / vide Alegowati.

Lepššī / prospěššī / lepššī.

Melior : Potior : Commodior, vžiteč-

nēgššī : Præstabilior, Præstantior,

znameníčššī, wzácnēgššī. Ὁ, ἢ ἀμεί-

νων : κρείττων, κρείσσων : Ἐέλτων : λεί-

ων : ἀρείων. Besser / trefflicher, sur-

trefflicherer / fuglicher.

Lepššiti / Lepššiti / poLepššiti / wide

naprawiti.

poLepššiti se / napraviti se / obrácti se /

všmýšiti sobě / dobršm, lepššim bš-

ti / šleho vypššiti, a dobrě činiti.

Relipšcere : Pœnitere, káti se : Pœni-

tentiam agere, poKánj činiti : Emē-

dare, Corrígere se, opráwiti se : Ad

frugem animum applicare : Ama-

licia abstínere, od šlosti přestati :

Convertere animum à vitæ pravi-

tate, odwrácti se, odstáupiti od šlo-

ho žiwota / Vom bösem absteheh :

Animum à peccando avocare : Ad

meliora se recipere : In viam re-

ctam redire, se convertere, conver-

ti, na práwau cestu přigiti. Meta-

γνώσκων : ἀναφρονεῖν : μετανοεῖν : πα-

εῖσαι μεταμέλειαν, poKánj dělati.

Sich Besseren / sich Bekeren / Bess-

er werden / von dem bö-

sen ablassen und guts thun / auf den

rechten weg kommen.

Pœtice : Convertere vitam, mores in

melius : Emendare vitam nocentem :

Linquere, exuere per-versos mores vi-

uendi : Agere melioris vitæ modum.

Vide etiam Obrácti se / poKánj čiti

niti.

Lepššeni / poLepššeni / wide opráwiti

poLepššeni žiwota / obrácteni.

Correctio : Emendatio vitæ : Studi-

um castigationis : Conversio ad fru-

gem : Vitæ correctionis studium.

Ἡ μεταμέλεια : ἐπανόρθωσις, διορθώ-

σις τῆς βίης. Besserung des Lebens / Be-

kehrung. Vide etiam poKánj.

Lepššim bšti / předčiti / přednost míti /

představenu bšti.

Præstare : Priores partes sibi vendi-

care : Meliorem esse : Potiorem,

priorem esse : Antecellere, wzácn-

nēgššim býti, přewýšiti, přeapanošti

ti : Ante-

ti: Anteire, předcházeti, wýstok mýti, předgiti. Ὑπερέχειν: ὑπερέχειν: ἔλτερον εἶναι. Besser sehn/ ubertrefsen / vorgehen / den vorzug haben.

Vide etiam pte Wýssit. Lermo / zhúru traubenj.

Classicum: Bellicum: Sonus aut clangor tubæ convocans milites, aut signum ineundæ pugnæ, Ἔναμενις náwéssj potkánj á bitwý s nepřítelém. Τὸ σάλπιγμα. Lerm / das lermen blasen.

Poëtice: Classica feralia, Martia, Manortia, turbida, fera, dira, pulsa, Excitantia milites, pectora, animos militum ad pugnandum, Abrumpentia, fugantia somnos, Turbantia quietem.

Lermo bítj / zhúru traubítj / wogákúm ἔναμενις dátt, aby k brant sáhli.

Canere, concinere classicum: Bellicum canere: Ad arma conclamare: Signum dare bucciná: Ad pugnám convocare milites: Signum dare militibus, ut arma capéssant.

Συμείπειν τὴν ἑφοδὸν: ὑποσυμείπειν τὸ εἰς ἑφοδὸν: σαλπίζειν, tuba canere, traubítj: Συμψέσειν τὸ πολεμικόν: ἐνύαλον ἀλαλάζειν: ὑπὸ σαλπίζων τῶ ἐνυαλίῳ ἀλαλάζειν. Lermenblasen / aufblasen / lermen schlagen / den Friegsleuten ein seythen geben, das sie zur wehr greiffen.

Lermo nastrogiti / Sfarwákfu, praničy, rwanicny: rwačfu, baučfu gpropiti. Dare turbas: Ciere, mouere, excitare tumultum, Ποιεῖν, κινεῖν θόρυβον.

Lermen anrichten / empdrung machen.

Les / hág / Forst / Lesyna / tdež dřívě stávenj sešagj a meytj / Hágemstwj.

Sylva: Ἡ ὄλη. W:ld / forst / hag. Nemus, Tempe, wesely, krásny, rozkossný hág, do něhož na procházku chodj: τὸ νέμος, ἡ ἴεμπη: Lustwald / spacerwald: Lucus, poswęceny, E náš boženstwj oddaný hág, do něhož na pauč chodj: τὸ τέμενος, ἡ ὄρως, Zaynswald / wallfartholz / Baumwald.

Saltus, hustý, zahusšiený les, Křowina: ἡ νάπη, τὸ νάπος, Dickewald / forst / viehtriff.

Sylva cædua, Měytňý les, Kterýž se meytj / ὄλη κέρμιος. Sawwald. Quercetum, dubowý les, Daubrawa / δρυμός, Eychwald. Pinetum, Borowý les, Bor / αἰτυών, Dannwald.

Poëtice: Sylva opaca, nigra, nemorosa, densa, virens, frondens, frondea, aëria, Horrida spinosis dumis atq; ilice, Occulens errantes feras, Frequens trabibus, Pandens sibi brachia circū, & dans ligna mater cumq; auris focis, Diffundens ramis tenues umbras: Nemus altum, opacum, frondiferū, densum, amœnum, obscurum, viridans, apricum, in-vivum, tacitum, pictum varia fronde, Decoratum lepidis frondibus, Venatibus aptum, Horrens fulmineis apris.

Les / oflamánj / pedwod / ffaleš / ffortel. Fraus: Dolus: Captio, polápenj: Deceptio, oflamánj, sřisuně: Astutia, chytrost: Technæ, pračtyčy, Machina

china, doli, stiwé rady : Fraudu-
lentiæ: Insidie, aufl. dowé, zálohy.

Ἡ πανουργία: παράρρησις: κακουργία:
ὁ δόλος, dolus: τὸ κλέμμα, fraus: ἡ
ἐπιβουλὴ, insidiæ.

Arglistigkēyt/hinderlistigkēyt/arg
list/hinderlist/auffl. aufl. täck/fälsche/
Betrug/kunst/nachstellung. Vide
etiam Chytröst/podwod.

Estiwš/lestiňš/podwodňš/podwodňš/
fortelňš/ffalešňš.

Fraudulentus: Fallax: Dolosus: Cap-
tiosus. Subdolos: Insidiosus, vřl. d
ňš, vřl. dňš: Malitiosus, šlotiwý.

Ὁ δόλιος: δολερὸς: ἀπατηλὸς: φειανί-
ζων: ὁ, ἡ κακουργὸς: πανουργὸς: ὁ ἐπι-
βουλεύων, insidiosus.

Arglistig/hinderlistig/Bet. tegisch/
aufflegig/täckisch/vortheylich/
máuchelisch/Böshafftig. Vide etiã
Chytrý/podwodňš.

Estiwé/lestiné/podwodně/fortelně/ffa-
lesně.

Fraudulenté: Dololé: Subdolé: Ca-
ptiolé: Venarorié: Insidiolé, vř
řl. dňé. Δολοί: παράρρησις: τρυγι-
νώσ. Arglistigkēyt/hinderlistigkēyt/
täckisch/Betriehtig. Vide etiam
Chytré.

Estiati/istiati / to powěťj se toznáseti.

Volare: Ferri per aëra pennis: Alis
niti. Πέρι πτερόων: ἰπταίω: περὶ πτερόων: πτε-
ρα. Fliegen / sich durch die lufft
schwingen.

Poëtice: Ferre se per auras prapete pen-
ná: Tranare pennis aëra: Mouere,
jáclare pennis: Volatu leui ferri per

aëra: Pennis labi per auras: Tollere
corpus in auras: Mouere pennis per
aëra: Tolli, niti pennis in aëra: Li-
brare, quaterere pennis in aëre: Secare
liquidum aëra stridentibus pennis:
Carpere aëreum iter volucri pede:
Ferri, ire per auras leuibus pennis:
Metiri aëra celeri volatu pennarū:
Carpere iter alato pede: Corpus in al-
tum librare pennis: Ingredi aëthera:
Findere aërem pennis: Inter nubes
membra ferre.

Ěsto / letni čas.

Aestas: Tempus aestiuum, æstatis:
Dies æstiu, dnové letni. Το θέρος
ἢ θέρεα. Sommer / Sommerzeit.

Poëtice: Aestas calida, torrida, pulue-
rulenta, formosa, sitiens, fragifera,
Coquens glebas jacentes maturis soli-
bus, Spicea ferta gerens, Legens curua
falce matura semina, Coronans se fru-
giferis spicis: Aestiu tempora sicca ca-
nis: Puluerulenta coquit maturis so-
libus aetas: Cum sitiunt umbrae, et
pecori iam gratior umbra est: Aspera
siti atq. extorrida aestu tempora: Diu
calet et medio orbe Sol est altissimus.

Ětes / tohoto rofu / to tomto roce.

Hoc anno: Hoc anni tempore: In hoc
anno: Huius anni. Τὸ ἔτος τοῦ ἔτους.
Jahr / in diesem jar / dieses jars.

Ětenice / Hod aneb slavnost Ěslánj
Ducha S.

Pentecoste. Πενήκωστος ἡ, pfingstag.

Ěsto nové / začátek rofu.

Annus nouus: Initium, principium,
exordium anni: Noui anni auspi-
cium,

cium. Ἡ ἀρχὴ τῆς ἔρας. New jars and
fang des jars.
Éta nowého dar/ sšedrého wečera dar.
Strena: Apophoretum. Munus, quod
dari solet in auspiciu noui anni.
New jars gab. Vide etiam supra
Dar.

Éta swá magich/ sletih/ do svéih/ do-
rostih/ na oženěni/ na wdáni/ na té
době / z dětinštwj aneb z metky wy-
rostih.

Puber: Pubes: Nubilis: Pubertatis
annos egressus: Adultus: Qui per-
venit ad annos pubertatis: Ephe-
bus: Maturus, doxraly: Aptus ad
conjugium, E manzelštwj spšsobny.
O ἔφηβος: ὁ ἡλικίῳ: ἡλικίῳ.

Manbar/ das zu seinen jaren kom-
men ist/ erwachsen/ das die kindschah
ausgezogen hat/ reiff/ das nu mehr
zum ehestand dienlich.

Poëticè: Aptus, apta coniugio, nuptijs:
Apta viro: Viripotens: Plenis jam
nubilis annis: Maturus, a tēpestina viro,

Retiry/ vide Starý.
Étosni/ gednorocni/ coš se stalo aneb
rodiko tohoto roku/ coš nenj roku
stariš/ ročnj/ ročnátfo.

Hornus: Hornotinus: Vnius anni:
Anniculus. O, ἡ ἀννικίῳ: ὁ ἀννικίῳ:
ἀννικίῳ us. Hewrig/ das von diesem
jar ist/ das nicht vber cyn jar alt ist.

Leu / Lemice.
Leo: Laena, Lea. O λέων, ἡ λέαινα.

Lšw / Lšwin.
Poëticè: Leo sauius, terribilis, villosus,
ravidus, stauus, ferox, validus, vio-
lentus, generosus, indomitus, toruus,

trux, Edens rugitum, Cui domino
omnis belua se subijcit, Nulli fere dās
terga, Ore fremente praedam corri-
piens, Cuir abrem suavit acerba fames,
Fremens ore cruento, Immane hians,
comasq; arragens, Pugnans virtute,
Cui impetus est et vasta ira, Concu-
tiens horrendas jubas ore fremente,
Quem neq; ira dare terga aut virtus
patitur.

Levá rufa/ levice/ frchá rufa.
Sinistra: Laeva: Laeva manus: Sini-
stra manus. Ἡ ἀριστερά, ἀριστερά sub.
Xēp: Linck hand/ leg.

Levy/ frchj/ frššawj/ lewáf/ frššáf.
Laevus: Sinister. O ἀριστερός: ἀριστερός
λαίος. Linck/ lovtšy. Scæua: Scæ-
uola, Lewáf, frššáf/ ἀριστερός, Linck
Ambidexter, obaurocni, kdož ručy
gedné gačo druhé vjswá: ἀμυδύ-
ξιος: Der rechts, vnd linck's ist.

Leyno / vide Sowno.
Leš/ nepravda/ klam/ wěc aneb keč smj
šlená, šfaššná, nepravá, klama-
wá, ššiwá/ ššiwda.

Mendacium: Vanitas: Falstas: Ora-
tionis vanitas, falstas: Fabulae,
bášně, baggy, flewery. Vanum, coš
marneho gest: Falsum, coš káwé-
ho a nepravého: Fictum, Cōmen-
titium, coš šmyššlené. Tō Leūdos: Leu-
dēs, fallum: ἡ Leudologia, Leudom-
bia, falstas, vanitas.

Lügen/ vnwarheyt/ tršum/ mārlin-
fabeln/ gedicht/ das erlogen ist/ er-
dicht ding/ das eitell ist/ das falsch
ist/ das erdicht ist.

Poëticè: *Mendacium vanum, fallens, turpe, subdolum, impudens: Vanæ mendacia lingua: Fabulæ vaniloquæ, furiles, aniles, ineptæ, fictitiæ, ventosæ, cōmentitiæ, Amantes ocia.*

Lež hruhá, hlaupá, pauhá, nestydatá, patrná, mafawá / kterážby se rufama mafati mohla, hmorná.

Magnum & impudens mendacium: Crasum, apertum, manifestū, palpabile mendacium. Τὸ ὑπερμέγεθες ψεύδος. Grobe, vnverschamte lügen / die man greiffen möcht. Mendacium, Ležka, křička, malá lež. ψευδολλον, τὸ μικρὸν, ἐυτελές ψευδολλον. Lüggle / eyn kleins lüglin.

Ihát / člowět křivý, klamavý, neprávdomluvný / klamát / křivdát / křivý rád lež, klam aneb křivdu mluví / křivá vsta.

Homo mendax: Falsus: Remotus à vero homo, Wsdalený, daleký, od pravdy: Vanus, marný: Vaniloquus, marný žwác, darmotlých: Nugax, Nugator, Klewěřák, Elewerný: Falsidicus: Falsiloquus: Mendaciloquus. Ὁ, ἢ ψευδολόγος: μεταολόγος: ψεύδης: ψευδολόγος: ὁ ψεύδης: λογοποιός.

Zugenhafftig / lugner / verlogen / der gern leugt / vnwarhafftig / falsch / lügenmaul / Schweizer / der eit tel vnd nichts wirdtig schwezet.

Ihát / klamači / křivditi / neprávdou, lež, křivdu, křivau řeč mluví / s právdau se chybowati / pravdy nemluví.

Mentiri: Ementiri: Mendacium di-

cere: Vanitatem orationis adhibere, marnau, daremij řeč mluví: Falsa dicere, Mendacia dicere, falešně kži mluví: Verbis fallere, slowy sklamati: Mendacio fallere, kži oklamati: Fingere, Confingere, smysliti, wymysliti: Nugas dicere, Klewety, básně mluví: A mendacio non temperare, od kži se nezdržeti. ψευδεις: ψευδολογειν: ψευδομυθειν: διαψευδομαι: καταψευδομαι. Liegen / die warheyt sparen / falschlich surgeben / fabel sagen / die vnwarheyt sagen, oder reden / nicht war reden / lügen sagen / vnwarhafftrige ding surgeben / falsche lügen sagen, erdichten / vnwütze ding sagen / sich der lügen nicht enthalten.

Poëticè: *lactare friuola mendacia vaniloquo gutture: Loqui mendacia vana leui lingua: Mendacia verba loqui: Exercere mendacia blanda lingua: Addere culpæ mendacia: Vanas pro veris fundere voces.*

křivý / klamavý / neprávdý / falešný / smyslenný / právdě odporný.

Mentirus: Ementitus: Falsus: Non verus: A veritate alienus, od pravdy wsdalený: A veritate sejunctus, od pravdy oddělený: Fictus, smyšlený. Ὁ, ἢ ψεύδης: ὁ ἐψευμένος: ἐκ ἀληθείας, non verus: πλάσος: ὁ, ἢ ἐπιπλάσος, fictus. Erlogen / falsch / vnwahr / die vnwarheyt / der warheyt vngemäß / nicht wahr / erdicht / erdichtet / erdacht.

Ležeti / vide Lehnauff.

leženj / Tábor / polnj aneb wogensfetti-
 du wálečného se položenj / polnj le-
 ženj / Stanowistié wogšpa / Ssance.
 Castra: Locus, ubi milites figunt ten-
 toria, Foež rozbigegi stany: Tentoria,
 Stanowé. Vallum, Ssance.
 Το στρατόπεδον: σκηνώμα, ή σκηνή, ten-
 torium, scena. Läger / Kriegsstel-
 le / gezelt / schanz.
 Poëtice: Castra hostilia, horrida, turri-
 ta, fulgida, Martia, hostica, opulen-
 ta, scena, dira: In tuto locata solo,
 multo milite referta, Terror hosti:
 Tentoria posita, erecta, hostica, belli-
 ca, Fixa medijs campis.
 leženj rozbiti / stany rozbiti / w polj, po-
 lem se položitj.
 Locare, collocare, ponere, facere ca-
 stra: Figere, metiri castra: Figere,
 erigere tentoria: Castra metari.
 Στρατοπέδευεν: σκηνῶν: ἐάλλεσθαι,
 θέσθαι τὸ στρατόπεδον: καθίστηεν, ἰδρύειν
 τὸν στρατὸν. Läger schlagen / auf-
 schlagen / sich lāgeren.
 Poëtice: Castra locare: Castra ponere lo-
 co: Considerare castris: Extruere castra.
 přiležitj / přiležitj / pohodlnj / přicho-
 dnj / přigemuh / přjpadnj / přjtre-
 ffnj / vžitčnj.
 Commodus: Opportunus: Apposi-
 tus: Conveniens: Tempestiuus,
 wčasnj. Ὁ, ή ἐπιτιμίος: ἐπιδήσιος:
 ἄκαιρος. Gelegen / geschickt / Edm-
 lich / zeitlich. Vide etiam pohodlnj /
 vžitčnj.
 obležnauti, obehnati, obliščiti sidem
 wálečnym n gináč město / ossanco-
 wati / obleženjm stjiti, wápžti.

Obsidere: Circumfidere: Obsessum
 tenere oppidum: Folsá & vallo
 septum tenere: Obsidione cinge-
 re: Copijs, exercitu cingere, cir-
 cundare, premere: Castra ad ur-
 bem ponere: Circumvallare, Ob-
 vallare, Walem a ssancy obehnati.
 Πολιορκείν: περικαθίστησθαι: περικαθί-
 ζειν: προσκαθίστην: περιστοιχίζην: κα-
 θίσθαι εἰς πολιορκίαν: κλείειν, κατα-
 κλείειν, claudere, includere, w městě
 zawjiti. Belegeren / eyne statt bes-
 legeren / umgeben, oder umbrin-
 gen / umblāgeren / umbschanzen /
 mit eynem wall umgeben.
 Poëtice: Cingere, obsidere mœnia urbis:
 Circumdare, cingere obsidione: Pre-
 mēre obsidione: Claudere muros obsi-
 dione: Mœnia multo milite premere:
 Mouere fera prœlia urbi potitis ca-
 stris: Cingere mœnia hostilibus armis
 innumero milite: Cingere obsessam
 urbem fortibus armis: Premere &
 circumsonare murum armis: Obside-
 re armato milite mœnia: Considerare
 castra ante urbem, & mœnia walla-
 re: Cingere omne latus urbis cruento
 milite: Obsidione graui territare
 urbem.
 obleženi / obehnani / obliščeni města.
 Oblidio: Obsessio: Circumsessio. Ἡ
 πολιορκία: περιόχνη, circumse-
 sio, obsednutj. Belāgerung.
 Poëtice: Obsidio dura, prædura, arcta.
 zpočehnauti / zpoljshati / podpjratj / po-
 depřiti se.
 Niti aliquo, in aliquo: Inniti aliquo,
 Inniti,

Inniti, incumbere alicui: Adniti.
 Ἐπιπέδου: ἐπέδου: οὐκ ἔστιν: οὐκ ἔστιν: ἀποουκ ἔστιν: ἐναποουκ ἔστιν: ἐναπέδου. Anleynen/anstewren/ anlehnen/ sich legen oder stewarten.

Legti nahoru/ wlezyti/ wylezti.

Scandere: Conscendere: Ascendere: Inscendere: In altum ingredi, nahoru giti, aneb geti. Βασην: ἀναβασην: ἐπιβασην. Steigen/auffsteigen/ vber sich steigen.

Poëticè: Ascendere: Conscendere: Eua-
 dere ad summi fastigia culminis: Summi fastigia tecti ascensu superare.

Ibati/ polibiti/ polibeni dati/ celowati/ milkowati/ hubičku dati.

Oculari: Deosculari: Exosculari: Imprimere osculum: Figere, Infigere oscula: Oscula accipere. polibeni wzyti. Dare basium: Dare suauium: Suauuari. φιλεῖν: καταφιλεῖν. Küssen/ Küss geben/ schmutz geben.

Poëticè: Dare, jungere oscula: Sumere, figere, ferre oscula: Offerre, ad mouere, porrigere, applicare oscula: Carpere oscula luctantia: Ferre oscula ab ore: Dare raptā, repetita oscula: Ponerre oscula in labijs: Os ori jungere: Premere ora ore: Admouere ora ori: Admouere ora ad ora: Libare oscula: Infigere basia blandiloquis labris: Reddere basia dulcibus labellis.

polibeni/ hubička/ celowanj.

Osculum: Basium: Suauium. Τὸ φιλεῖν. Küss/ schmutz.

Poëticè: Osculum dulce, suauē, blandū,

lasciuum, letum, pressum, dulcissimum, gratum, amicum, delicosum, Blandum lasciuus jocis, Datum, fixum roseis labris, labellis, Mistum blandissimis dactis, Stillans plenis labris: Basia fragrantia, ebria, mulcentia, pulcherrima, Qualia dat ales Chaos sociis colliso ore, Penetrantia animos, Molibus illecebris mista.

Ibati se/ k libosti bity/ libeznym. libym, milym, prjgemnym, wdčnym, wšcnyym bity.

Placere: Libere: Collibere: Non displicere, ne nelibiti se, nemrjeti: Gratum & acceptum esse: Iucundum esse, milym byti: Arridere, Eneccemu se zasmati: Probari, oblibeny byti. ἄδεν: ἀπέσεν: εὐδοκίμειν: ἀνδάνειν: ἐναπέειν: σωμαπέονες, com- placitum est, zshbilo se. Gefallen/ gelieben/ angenehm sein/ wolgefallen/ nicht missfallen/ lieblich sein/ anlachen.

nelibiti se/ nelibym, k nelibosti bity/ gle se libiti/ nemilym, nelibezyym, newžacnyym, nerfigemnym byti/ mrjeti/ rčžšnyym bity/ libosti, chuti k neccemu nemeti.

Displicere: Haud placere: Minimè libere: Haud collibere: Injucundum esse: Tædiofum, molestum esse, omrzelym, obrjnyym byti/ uer drůžlich sein. Ἀπαπέονες: δυσάρεστοι: ἀφάνδανεν, μὴ ἀπέονεν.

Missfallen/ nicht gefallen/ ubel gefallen/ Feynen gefallen darzu haben/ Feyn lust oder lieb darzu haben/ yngru

vnangenen sein / verdrüsslich sein.
 Eibh / libeznh / pfjegemnh / milt / wja-
 enh / wdēēnh.

Acceptus: Gratus: Iucundus: Opta-
 tus, žādanj / Gewinscht. 'O āpes os:
 o, n' eu āpes os. Gefällig / lieb vnd an-
 genem / lieb vnd werth / lieblich.

Eibost / libeznost / pfjegemnost / libezná
 wāle.

Placitum: Beneplacitum: Lubentia.
 Tō āpes ov: āpes āpēvov. Wolgefals
 len / gefallens.

neleibost / nelibeznost / omrzelost / neza-
 libeni.

Displicentia: Molestia: Tædium,
 šteyřānj: Offensio, Offensa, vbljē
 nj, vrazemj: Fastidium, ostflivost,
 nechutenstvi. 'H āndia: tō āndes: n'
 du xēpera. Mißfallen / vngefallen /
 verdruß / vnwillen / widerwillen /
 Beleydigung / verletzung / æfel.

neleibē, nelibeznē neffī / nelibost milt /
 žādnē libostī, žalsbeni, oblsbeni nemē-
 ti / tēšce nesti / horřti se.

Molestē, ægrē, grauitē, iniquē ferre,
 pari: Iniquo animo ferre: Mole-
 stiam capere, trahere ex aliqua re.

Δοπαρεσ ειν: δουραρεσ φερειν η λαμβανειν:
 āndēs ēxēv: δουραρεσ vραλαειν:
 χαλαρεσ φερειν: ēxēv χαλαρεσ.

Mißfallen haben / eyn vngefallens
 tragen / verdrēssen / verdruß darab
 schöpffen / zorn thun / eyn gefallens
 daran haben.

gatz mē se Eibi / podlé mē libostī, mēho
 vmyřtu a wāle / gatz ehen, a gatz bñch
 rād / podlé mē wřři libostī a wāle / gatz
 mī došē libeznē.

Pro meo libitu: Vt mihi lubet, pla-
 cet, gatz mī libo: Ad meam libidi-
 nem, arbitrium: Pro arbitrio, ar-
 bitratu meo, wedlé mē žādošti a ždā
 nj mēho: Vtcunq; libitum est ani-
 mo meo: Ex libidine, voluntate,
 sententiā meā. 'O: ē μoī āpōnes: kopōs
 ē μōw βελου, ad meam voluntatem
 ē mē wāli, po mē wāli: κατὰ τὴν ἐ-
 μὴν γνώμην, ex meā sententiā.

Nach meinem gefallen / wie mirs
 gefält / nach meinem sinn vnd wil-
 len / wie ich will / nach allem meyn-
 nem lust, meinem wolgefallen / nach
 meinem gurduncken.

oblsbiti sobē / žalsbeni, oblsbeni milt /
 schwālitī / pochwālitī / s chutj, s wdē
 ēnostī pfjgiti.

Probare: Approbare: Comprobare:

Laudare: Ratum habere, za močnē
 potwrditi, miti: Accipere, ē sobē
 pēgiti: Non contradicere, nebyti
 na odporu, neodporowari: Non æ-
 grē, molestē, grauitē, iniquē fer-
 re, nenești tēšce, nelibostī, obtjino-
 sti nad tim nemēti. Δοκιμαζειν: συ-
 μαρειν: ευαρεσ ειν: ευαρεσ εινδαι:
 αζαρεν ειν τιδεδαι: επιληπιζειν, de-
 creto comprobare. Ihm gefallen
 lassen / loben / eyn gefallens daran
 haben / feyn vngefallen daran ha-
 ben / im geliebet lassen / für gut hal-
 ten / billigen / für kräftig halten
 vnd erkennen / es also annehmen /
 nicht für vngut halten / oder feyn
 verdrüss daran haben.

žalsbiti se / libeznhm, miltm, pfjge-
 umym,

μῆσιν, ἠγάπησιν βῆσι.

Placere: Complacere: Beneplacere:

Placitum esse: Collibere. Ἀρέσκειν:

εὐαρεσέειν. Wohlgefallen/ geliebt/

angenehm sein. Vide etiam supra

Libiti se.

ἔ λιβισσι μλωβίτι / ἔ λισβενί, οβλιβενί,

ἔ μισοσσι μλωβίτι, ποχλεbowati.

Dare auribus: Inseruire auribus: Lo-

qui ad voluntatem, ad placitum,

ad gratiam alicuius: In gratiam a-

licuius loqui: Ad voluntatem lo-

qui: Gratiae causa, ad concilian-

dam gratiam, ad aucupandum, col-

ligendam gratiam: Largiri alicui.

Πρὸς χάριν λαλεῖν, λέγειν, δεικνύειν,

εἰπεῖν. Zu lieb reden/ zu gefallen red-

den/ zu gehör sagen. Vide etiam

pochlebowati.

ἔ λισοσσι, μισοσσι, ἔ λισβενί, ὑκίτι /

ἠδέει ὑκίτι, ὑδέλατι.

Gratiae causa facere: Tribuere amo-

ri: Dare, largiri alicui. Πρὸς χάριν

ποιεῖν: πρὸς ἐλάσειν ἴσως πρᾶττεν:

δίδοναι χάριν, Zu gefallen thun/ zu

lieb thun.

Libra.

Pondo: Libra: Mina. Ἡ μινᾶ: λίτρα.

pfund. Pondus Centenariū, Cento

νῆ, sto liber/ εκατὸν ταλαγρία, Cento

ner/hundert pfund. Vide etiā Lot.

Sice/ljēfo/twáf od oēj aſ do brady.

Gena, mala: Maxilla. Μῆλον, ἡ παρὰ:

παρὰ: γομφὴ: κόρη: σιαγών.

Wange/Backe. Vide etiā obliēg/

Twáf.

Poëticè: Gena molles, tenera, decora,

venusta: purpurea, pubescentes, ro-

sea, lacteola, colorata, blanda, blan-

didula, cognata, Certantes rosas, Pur-

purea & lactis aspergine tinctæ,

Quæis blanda est gratia, Quas miræ

gratia commendat.

poēicē / pohlawet / zástiget.

Alapa: Colaphus: Plaga, quæ pal-

má in maxillam incurtitur, Κάπ-

ἔτεράς se δλανί, ανεβ πέσι w lice dól-

wá. Ὁ κόλαφος, ἡ κόλαφισμός. Βα-

ckenstreych/ maulschell/ wáßling/

schl. ppe/ maulschsch.

poēicē dáti / poličkowati / pohlawet

wyrti, dáti / w lice bti / pohlawet

wati / w hlawu bti / w hubu, w twáf,

w lice vdekiti / zástigetowati / zástiget

dáwati / wissemi véti pkes hubu dáti.

Colaphum dare: Infligere. incurtere,

infringere, impingere, ducere co-

laphum alicui: Colaphis cedere,

ypolichowati, ypohlawetowati: A-

lapam dare, impingere. Κολαφίζειν:

πυρρῆ παθεῖν: βάπτειν: ἀγνῶτα ἴεν:

ἀγνῶτα ἴειν. Backenstreych geben/

auffs maul schlagen/ eyns auff die

wassel geben/ eyn maulschell ge-

ben/ eyn wáßling, maulschsch, schlaf-

pen geben / in das gesicht schlagen.

obliēg / twáf / mēneni sice, na nēmí

gest mamení wúte člowéka.

Facies: Vultus, in quo voluntatis in-

dicium: Species oris. Ὁ ὤψ: ἡ ὤψις:

ὀπίσσωψις: ὀροσωπὴ: ἡ ὀροσωπὴ:

Ansicht / angesicht / gestalt.

Poëticè: Facies decora, candida, pul-

chra, nitens, honesta, egregia, serena,

venusta, bella, lepida, Igne sidereo

nitens

ponere: Ad usuram dare pod vros,
na lichwu pügäti: Foenus exerce-
re: Infligere usuras. Δειψίζω: toxi-
ζω: χρίζω. Wucherer/wuchertrev
ben / gelt auß wucher leihen / eyn
wucherer sein / mit dem Juden spieß
rennen / auß wucher außleihen oder
geben.

Poëticè: Facere lucrum positus in feno-
re numis: Querere diuitias injusto
fenore, et augere suas opes illicitis
quæstibus: Lucra petere, captare, que-
rere fenore, usura voraci.

Itidlo / barwa, kterauffseny twäke lje.
Fucus: Cerulsa, pleweys: Pigmen-
tum: Fucamentum. Το φῦκος: θρῦ-
νον: ἐν τριμύμα γυμνασίων: φημιυθι-
ον, ὁ φημιυθος, cerulsa. Schminck /
bleiweiß. Vide supra Barwa.

Ititi se / twäk barwiti / vstitti se.

Tingere: Pingere: Depingere genas,
smalowati lice: Fuco pingere, in-
ficere: Mentiri colorem fuco: Co-
lorem inducere: Colorare, sbar-
witi: Fucare. φημιυθίζω: φουκῶ.
Schmincken / eyn farb anstreichen /
färben / eyn farb machen. Vide su-
pra Barwiti.

Itid / mnoßtwj lidi / wßeckä obec zemē
aneb mēsta / obecnj lid / obec / wße-
ckomnoßtwj.

Populus: Multitudo ciuium: Plebs:
Turba, zástup: Vulgus, infima
multitudo, zádny chás obecnj ho lu-
du, chatrna luzä. Ὀχλος: δῆμος:
λαός: τὸ πλῆθος, οἱ πολλοί, vulgus.
Volck / ganze gemeyn eyner statt,

oder land / das gemeyn volck / der
gemeyn man / bößel.

Poëticè: Populus inconstans, incultus:
Plebs humilis, clamosa: Vulgus igno-
bile, fallax, incautum, stolidum, in-
certum, rude, mobile, anceps, præceptis
uile, humile, instabile, indomitum,
Modò hoc, modò illud approbrans,
Sauciens animis, Pessimä sectans, äli
meliora probat, A quo fides cum pie-
tate exulat, Odio habens veras artes
Cui nihil est consilij in toto pectore:
Rudia agmina trepidi vulgi.

Itid wälecny, wogensky. Vide Deäb /
Wogßo.

wßickni Itid / wßecko lidißk potolenj.

Omnies homines: Omnes mortales:
Omnes uiuentes: Quicunq; in or-
be terrarum habitant, uiuunt, ver-
santur, Obywatelc oßißku zemßk
ho: Nemo non mortalium. Πάντες
οἱ ἀνθρώποι: ἀπαιτες ἑπίτες. Alle
menschen.

Poëticè: Omnes mortali de stirpe sati:
Omne genus hominum, humanum,
terrigenum: Omnis homo, qui uita-
li, æthereä uescitur aurä: Omnes ho-
mines, quos habet spaciöse machina
terra: Quicunq; colunt climata ter-
ra: Gentes sub utroq; axe jacentes:
Quicunq; sedes tenent in tractibus or-
bis: Quos maximus orbis habet: Va-
stam quisq; colit, tenet, habet incola
terram.

Itidße pñtozenj / vide Cßlowicemßw-
lidißk / cßlowicj / cßlowicju näleßitiß.
Humanus: Ab homine non alienus:
Ad ho-

Ad hominem pertinens: Mortalis, *σιντεδνῆ*. 'Ο ἀνθρώπινος: ἀνθρώπος, ἀνθρώπος. Menschlich/eynem menschen zuständig vnd gehörig. *Vide etiam wLjdnῆ*.
 nečelstřh/ nečlowěf/ neochotný/ nepřjwětivý/ newlidný.
 Inhumanus: Humanitatis expers, immemor, nepamětlivý na to, že gečlowěf: Nō homo, ne člowěf: Cruclis, vřrutný: Difficilis, nesnadný: Agrestis, diwořý. 'Ο, ἢ ἀφιλάνθρωπος: ἀπ' ἀνθρώπων: ἀπ' ἡνῶ.
 Vnmenschlich/ vnholdselig/ vnfreundlich/ kein mensch/ vnmensch/ grau sam/ schwer/ wild.
 wLjdnῆ/ přácelstřh/ přjwětivý/ přjgěmný/ vmluwnῆ.
 Amabilis: Blandus: Lepidus: Comis: Gratiolus: Suavis, lahodný: Festiuus, žertowný, špřymowný. 'Ο φιλικός: ἠδύς, suavis: ὁ, ἢ ἑράσιμος: ἠλιχάρις: ὁ ἑράσιος. Goldselig/ liebe lich/ freundlich/ scherzig. *Vide etiam Ljbezny/ přácelstřh*.
 wLjdnost/ ljeznořt/ přjwětivost/ přácelstřwῆ.
 Humanitas: Lenitas, powlownost: Comitas, ochotnost, treffnost: Bonitas, dobrota: Benignitas, dobro tnost: Mansuetudo morum, tiřhost, pořora: Facilitas ac suauitas morum: Suauissimi mores, Ljbezne powahy, milostne obyčege: Amabilitas, ljeznořt. 'Η φιλανθρωπία: ἐπιείκεια, ἄκραιτα: χραστότης: Bonitas: προσήθεια: ευμένεια: πραότης, mansuetudo. Freundlichkēyt/

holdseligkēyt/ liebligkēyt/ sanfftmur/ gelindigkēyt/ gütigkēyt/ liebe liche sitten.
 Poëticē: Benignitas mitis, clemens, grata, dulcis, suavis, jucunda, blanda, amica.
 wLjdně/ přácelstřh/ přjwětivě/ milostně/ ljeznořt/ eřře/ dobročivě/ powlowně/ lařřawě.
 Amicē: Benevolē: Blandē: Humanē: Humaniter: Comiter: Amabiliter: Amanter. 'Οικείως: φιλανθρώπως: ἀνθρωπίνως: μετελχίως: προσήτως: ευμένως. Freundlich/ holdseliglich/ lieblig/ sanfft mütiglich.
 newLjdnῆ/ nepřácelstřh/ newmřh/ nepřjwětivῆ/ neochotný/ nepowlownῆ.
 Inamabilis: Injucundus: Durus, twrdý: Morofus, newhodný, newřý: Difficilis, nesnadný, řěřký: Immitis, netichý, plachý: Illepidus, ne žertowný: Seuerus, piřřný, sařřněřý. 'Ο, ἢ ἀνδρῆ: δύστροπος: δύσάρετος: ἀπηνάγῆ: ἀέροτος. Vnholdselig/ vnfreundlich/ vnlieblich/ rauh/ murriřřh/ schwer/ vnřanfft. Item: Inhumanus: Humanitatis expers: Humanitatis immemor: Multum ab humanitate discrepans, alienus, remotus, přt nemj, neni řádne wLjdnostř ani lidřte powahy: Agrestis, ředřřý: Rigidus, twrdostřgný: Auřřerus, trpřý, řyřely, nechutný: Ferus, diwořý. 'Ο, ἢ ἀπ' ἀνθρώπων: ἀφιλάνθρωπος: δύστροπος: δύσκολος.
 Vnmenschlich/ vngeřlich/ holtzboč/

bock / bei dem keyn holdseligkēyt
vnd freundligkēyt ist / wild / star-
richt / hart / ernstlich / herb / vnmild.

Poëticē: *Rigidus et durus: Silices cir-
cum præcordia gestans: Immitior et
durior saxis: Superans feras asperita-
te: Quem duri scopuli genuere sub au-
ras: Habens silicis pectus, Eterys mā
Kammennē sīdce: Quem Caucasus hor-
rens duris cantibus genuit, Hyrcanæq;
tigres admouerunt ubera: Plus feri-
tatis habens, quā m seui lupi: In tru-
ci pectore durum marmor habens.*

newē idnē / neyfwētivē / neyfatelsthy /
nelidsthy / nelastkawē / nedobrotivē /
neochornē.

Inhumanē: Morosē, newhodnē, nes
wēle: Rigidē: Austerē, neochotnē:
Citra omnem humanitatem, bezes
wssj wldnostj: Absq; omni huma-
nitate & mansuetudine, bezewssi
prijwētivostj. Ἀφιλανθρώπως: ἀπαν-
θρώπως: ἀπηνάως: δυσάρως: δυ-
σρόπως, δυσκόλως, morose. Vnhold-
seliglich / vnfreundlich / vnmensch-
lich / murrisch.

newē idnost / neyfwētivost / neyfatel-
sthy / neochotnost.

Inhumanitas: Feritas, diwofofost: Mo-
rositas, newhodnost, nezbednost:
Austeritas, pssjnost: Difficultas
morum: Mores difficiles, newhd-
nē powahy. Ἀπανθρωπία: ἀφιλαν-
θρωπία: μισανθρωπία: ἀπηνεία: ἀνε-
πιεικεία: χαλεπότης: αὐσπρότης, au-
steritas: ἰοδυσάρωτον: ἢ δυσροπία:
δυσκολία: διχέρεια: ἀνδία: ἐαρήτης,

grauitas. Vnfreundlichkēyt / vnd
holdseligkēyt / rauhe / vnfreund-
liche / vnholdselige sitten.

newē idnshy bhēi / neyfwētivshy, ne-
lidstshy, neyfatelstshy, newhd-
nshy, neochornshy bhēi.

Inhumanum, morosum, difficilem ef-
se: Agrestem, immitem, ferum, dur-
rum else: Alienum, aversum else
ab humanitate: Remotissimū else
ab humanitate: Longē ab huma-
nitate else, dalefo wsdalenym byti
od wldnostj: Expertem else om-
nis humanitatis: Parum vel nihil
omnino humanitatis habere. Om-
nem profus humanitatem ignora-
re: Minimē omnium humanitate
colere, diligere, exercere, bez wld-
nostj a prijwētivostj byti / E jādno-
mu se w nicemj pfatelsthy a prijwēti-
wē nemēti, neyfatati. Μισανθρωπία
ἀφιλανθρωπον, δύσκολον, δύστροπον
εἶναι: ἀφιλανθρώπως, μισανθρώπως,
ἔχειν, διακείσθαι, διατίθεισθαι.
Vnfreundlich sein / vnholdselig sein /
vnmenschlich sein / als eyn holdbock
sein / ohn holdseligkēyt vnd freund-
lichkēyt sein / gegen niemand sich
freundlich wissen zustellen.

drobet newē idnē k nekomu se vfatati /
neyfwētivē se stawēti.

Paulō, Aliquantō iniquiorem in ali-
quem else: Animo non satis æquo
else erga aliquem: Animo iniquio
re paulō, aliquantō iniquiorem
else: Alenum animum in aliquē
habere. Ἀλλοτρίως ἔχειν πρὸς ἄλλο-
ἄλλο

ἀλλοτριῶς διακείσθαι ὄφρα. Iva. Sich etwas vnfreundlich gegen eynem stellen/ eynem vngewegen sein / et was frembd sich gegen einē stellen.

Lilium / listowij kwět.

Lilium. Τὸ κρίνον : κρίνον : Iris, modrē Lilium. Rositec : ἡ ἴρις. Lilien/gilg.

Poëtice : Lilium candidum, blandum, dulce, luteum, vernans, album, laticum, fragrans, formosum, ridens, Miro fragrans odore, Ridens, splendens blandidulo vultu, Florens herboso campo, Pulchrè surgens in auras aerei luminis, Vernans aprico campo, Candidius Sythonia niue, Cuius candor habet simulachra niuei nitoris.

Lynie / vide Czárka.

Lilia. φιλυρα. Lindebaum.

Lis / pres.

Torcular : Torcular : Torcularium :

Torculum : Prælum, Αλάδα, duß, pod nimž se nêrco presuge a tlaci, Gafko wjno aneb olegzē. Ὁ ὀπίσθιον : ἄνος : τὸ ὀρολήιον. Kelter / trott / pres / Kelterbaum / vnter welchem man etwas aufpresset oder trusset / als wein, öl vnd dergleichen.

Lissa / listowij strom, aneb kef.

Corylus. Καρύα ποντικὴ : Auellana, listowij orech / καρύον ποντικόν. CO-

rylerum, Lissij, listowij, listowij hág. Ἰσπος ἡρανλωρικῆς καρύας πεποιημένος, Haselgeständ/haselnuß.

Liss / list papiru.

Folium : Charta, Skarta / Blat / Blat

papters. Pagina, List po obau stranách / Blat auff beider seiten. Folium, List stromowý, od stromu aneb stiepa / Blat eynes baums. Philyra, lipowé kyfo aneb kára / Lindenbast oder rinden: τὸ φύλλον : φύλλον : πέταλον : ἡ σελίς, pagina.

Poëtice : Folium mobile, caducum, tenue, molle, tenerum, tremulum, stridulum, flexile, tenellum, Quod leuis aura proterit, Quod turbinis impetus huc illuc rapit, Quod ira Boreae disijcit, Quod vis flaminis raptat in auras, Quod impetus venti resonantis in aëra tollit.

List / list poselach / Psani / Epistola / Eedula.

Litera : Epistola : Tabula, Tabellæ,

Tabulky : Codicillus : Scripta : Libellus. Ἡ ἱστία ἂν : τὰ χειματά :

τὸ χειματῖδιον, epistolium. Brieff / eyn schreibens / sendbrieff / epistel / zedel / tassel.

Poëtice : Litera missa, scripta : Nuntia sermonis, Fida ministra sermonis, Ferens optatam, missam salutem, Fungens vice sermonis: Epistola scripta, notata, perarata, facta rapidâ manu, veloci calamo : Scheda, scheda blandis perarata verbis : Litera, qua missa salutatum venit longis ab oris.

List profebnj, ponizenj / Supplikach.

Epistola peritoria, supplicatoria : Libellus : Libellus supplex, peritorius. Ἡ ἱεραπλα. Bittbrieff / supplicationbrieff.

List otes

ra líkew : áríveq. Gießen / schmal-
 gen / ze lassen / zergehen lassen. *Vi-
 de etiam Simeleowari.*
 ná líti / ná líswati / ná líspati / ná líspati.
 Infundere : Superinfundere : Intul-
 lare, po krapéjich ná lěwari ná lěwá-
 pěn, ná lěwápati / tröpfchenweis ein-
 gießen. Έπιχεῖν : ἐπιχεῖν : ἐπιπέχεῖν.
 Eyngießen / eynschütten.
 Eynwadlo / vmywadlo.
 Gutturnium : Guttus : Vas, Vasculū
 lotorium angusti oris, unde gutta-
 tim aqua manibus affunditur : A-
 qualis, wodnj děwán, nádobr. Ὁ
 ἰσχυρὸς, ἰσχυρὸς : ἰσχυρὸς : ἰσχυρ-
 ὸς, medenice t rufám. Gießfaß /
 handfaß / wasser geschütz / handbeck.
 pó líti / pó líswati / zá líti / ebwóláti / zá-
 mó čiti / pó krepiti / wodau zá lěwari,
 jamá četi.
 Rigare : Irrigare : Reipergere, zá kros-
 piti, pó kropiti : Suffundere, podli-
 ti, podlswati : Conspergere aquá,
 wodau kropiti : Adaquare, Hume-
 ctare, wodau napogiti : Madeface-
 re sinočiti, swláziti. Βρέχειν : κάτα-
 βρέχειν : διαβρέχειν. pluvia perfun-
 dere, dess'ém zá liti : pá lēiv, asper-
 gere irrorare, zá kropiti, porosyti.
 Begießen / besprenzen / mit wasser
 besprengen / mit wasser befeuchten /
 wässern / netzen / ná s machen.
 p'f'el'iti / p'f'el'iwati / p'f'es miru, frage líti.
 Superfundere : Superfusione obrue-
 re. Έπεχεῖν : ὑποχεῖν : ἐπιχεῖν.
 Ubergießen / uberschütten.
 p'f'el'iwati se / p'les frage se Líti / roz-
 l'iwati se / vide z Wodnit se.

p'f'el'iwati wody / vide z Wodnit.
 wy líti / roz líti / wysypati / wylswati /
 rozlswati.
 Eshindere : Profundere. Emittere, wy-
 pustiti. Έκχεῖν : ἀποχεῖν : ἐκχεῖν :
 καταχεῖν : ἀποχεῖν : καταλείβειν.
 Ausgießen / ausschütten / vergießen
 Ejjat / k'erš' gazykem líže / m'last'at.
 Linctor : Elinctor. Ὁ λειχών, lambens.
 Lecker / der mit der zungen lecker.
 Ejjati / ebljzati / wyljzati / gazykem sedo-
 tknauti / ljbati.
 Lambere : Lingere : Lingua aliquid
 attingere. Λείχειν : λειχμαῖν : λειχ-
 μαῖεν : λειχμαῖος : ἀναλείχων : δια-
 λείχων. Lecken / lappen.
 Ejjati / vy čiti / wzdychati, gako pod t'ž-
 f'ym b'c'meuem, aneb od weliké prá-
 ce.
 Gemere : Ingemere : Ingemiscere : Ge-
 mitum facere : Suspirare : Ducere,
 trahere suspiria, t'žce wzdychati :
 Spiritum ab imo pectore trahere,
 z hlubok : oddychati. Στενάζειν : στε-
 νειν : καταστένειν : μυχθίζειν. Seuff-
 zen / áchzen / k'ráchzen / erseuffzen /
 den athem tieffholen.
 Počticè : Edere gemitus : Trahere ge-
 mitus : Ducere suspiria ma'sto : tristi
 pectore : suspirare ab imis pectoribus :
 Dare gemitum : Rumpere pectora
 questu : Ingemere fetu : Multa, tri-
 ste gemere : Tristia suspiria assiduò
 renouare : Acerba gemere : Premere
 duros gemitus sub corde : Implere lo-
 ca tristi gemitu : Rumpere alta suspi-
 ria de tristi pectore : Mittere, emitte-
 re è pe-

re è pectore tristis gemitus: Tollere in-
gentem gemitum ad sidera tunsis pe-
ctoribus.

Itáni / vpenj / wzdnycháni.

Gemitus: Suspirium. Ὁ Σωαγμὸς :

μοχθισμὸς : μωγμὸς. Scuffzen.

Poëtice: Gemitus flebilis, mœstus, tri-
stis, querulus, grauis, lachrymabilis,
Quassans, concutiens intima viscera:
Suspiria mœsta, œgra, gemebunda,
Macerantia corda, præcordia, Signa
taciti doloris, Pectora concutiens, Lu-
ctantia verba reprimens.

Łoch / sklep pod zemj.

Crypta. Κρύπτη. Gewölbe vnder der
erden. Vide Sklep.

Łodj / siff / bárka.

Navis: Nauigium. Ἡ ναὺς : τὸ πλοῖον :

σκάφος. Schiff. Classis, Armada,

wogenská wýprawa Łodj na mori /

τὸ ναυτικόν, Schiffzeug. Triremis,

Weliký Siff aneb Galee o tréřádě

nich weslách / ἡ τριήρης, Galeen mit

dreien ordnung der ruder. Biremis,

Galee s dvěma řády wesel / ἡ δίρης,

διήρης, Galeen mit zwey ordnung

der ruder. Cymba, Scapha pesca-

toria, Rybářská łodě, člun, čluněk /

ἡ κύβη, ἀλιεύς, Fischerschiff. Pira-

tica, prædatoria, Laupežná Łodj /

τὸ ἀλιεύιον. ἡ ναὺς πειρατικὴ, ληστεία,

Raubschiff. Cercurus, Lembus,

Cymba, Člun, bárka za welikým

siffem / ὁ κέρκυρος, κέρκος, ἡ σκάφη.

Zachyřšiff / weyding.

Poëtice: Navis, ratis volucris, profu-
ga, veliuola, curvata, rostrata, ægug-

rea, fugax, cita, spumans, errans, er-
rabunda, caua, oneta, concava, Tu-
midis exposita procellis, Quæ itq. re-
ditq. reciproca lapsu fluctu, Quæ com-
mittitur pelago, Quam notus rotat
impete vasto, Quæ agitur in æquo-
ra, Acta, pulsa seuis Notis, Rabida
percuſa, concuſſa procellis, Sulcata
vada salſa, Quæ natat acta per hor-
risonas undas, Iactata per æquoreas
undas, Quæ sine remige per saxa
fertur in abruptum, Iactata undiq.
seuis ventis, Subiens profundum
pelagus, Quæ fluctus patitur, fertur
æquora assilientia longè, nec vitæ
madescit seuis aquis, Secans ostia ve-
sti ponti, Concita pleno velo, Quæ
modò tollitur in cælum, summòq. in
gurgite pendet, mox tartara ad ima
fertur, Quæ deficit spoliata auxilia
magistri, atq. ingemit iacta procello-
sis Notis, Onerata varijs mercibus.

Łodka / łodicka / malá łodj / čluněk / bárka
la.

Nauicula: Nauigiolum. Τὸ πλοῖον μικρὸν

σκαφίδιον : ἡ σκαφίς, Schifflein / Kleyn

schifflein / nachweyding. Cymba,

Limbus, čluněk za welikým aneb

při welikém siffě / ὁ κέρκος, τὸ σκα-

φίδιον, nachschifflein. Celox, Phale-

lus, rychlá, honná łodě, ὁ κέρκος

φάσλος, τὸ κέρκειον. Cymba, Sc-

apha piscatoria, Linter, Rybářský

člun / ἡ κύβη, ἀλιεύς, Fischernach-

Łodj slámanj / vide Tápáni na mori

na Łodj se plawiti / vide plawiti se

pán Łodj / nehyřšij nad Siffem / Pa-

tron, Nauac

re è pectore tristes gemitus: Tollere ingentem gemitum ad sidera tunsis pectoribus.

Itánj / vpenj / wjdnyhánj.

Gemitus: Suspirium. Ὁ σπυρμὸς: μωχθισμὸς: μωχμὸς. Seuffzen.

Poëticè: Gemitus flebilis, mæstus, tristis, querulus grauis, lachrymabilis, Quassans, concutiens intima viscera:

Su

M

ta

ft

loch

Cry

er

Lodj / siff / bárka.

Navis: Navigium. Ἡ ναὺς: τὸ πλοῖον: οὐδ' ὄνομα. Schiff. Classis, Armada, wogenská wýprawa Lodj na moři / τὸ ναυπηγόν, Schiffzeug. Triremis, Weliký Siff aneb Galee o třechádných weschách / ἢ τριήρης, Galeen mit dreien ordnung der ruder. Biremis, Galee s dvěma tady wesch / ἢ δίρηρης, δίρηρος, Galeen mit zwey ordnung der ruder. Cymba, Scapha piscatoria, Rybářská lodka, člun, čluněk / ἢ κύμβα: ἀλιεύς, Fischerschiff. Piratica, prædatoria, Laupežná Lodj / τὸ ἀλιεύιον ἢ τὸ πρᾶδῶν, ληστεία, Raubschiff. Cercurus, Lembus, Cymba, Člun, bárka za welikým siffem / ὁ κέρκυρος, λέμβος, ἢ οὐράφω. Tachschiff, weyding.

Poëticè: Navis, ratis volucris, profuga, velivola, curvata, rostrata, a qu-

rea, fugax, cita, spumans, errans, errabunda, caua, vincta, concava, Tumidis exposita procellis, Quæ itq, reditq, reciproca lapsu fluctu, Quæ cum mittitur pelago, Quam notus rotat impete vasto, Quæ agitur in æquora, Acta, pulsa senis Notis, Rabidis percussa, concussa procellis, Sulcans vada salsa, Quæ natat acta per hor-

æquoras

per saxa

a undiq,

ofundum

ur, fertq,

hec vincta

stipiti ponti, Concita pleno velo, Quam modò tollitur in cælum, summòq, in gurgite pendet, mox tartara ad ima fertur, Quæ deficit spoliata auxilio magistri, atq, ingemit iacta procellis Notis, Onerata varijs mercibus.

Lodka / lodička / malá lodj / čluněk / bárka.

Naucula: Navigiolum. Τὸ πλοῖον ἀπὸ τῶν οὐράφω: ἢ οὐράφω, Schifflein / Fleynschifflein / nachweyding. Cymba, Lembus, čluněk za welikým aneb pít welikým siffem / ὁ λέμβος, τὸ οὐράφω, nachschifflein. Celox, Phæolus, rychlá, honná lodka / ὁ κέλων, φάολος, τὸ κέλωνον: Cymba, Scapha piscatoria, Linter, Rybářský člun / ἢ κύμβα, ἀλιεύς, Fischernach.

Lodj klámanj / vide Tápánj na moři na Lodj se plawiti / vide plawiti se pán Lodj / nech wýššj nad Siffem / Pa-tren, Nauak

Nauarchus : Magister & gubernator
 nauis : Praefectus, rector & moder-
 ator nauis, Spráwce lodj : Naui-
 cularius : Naucerus, plawec. Ὁ
 ναυάρχος : ναύκληρος : κυβερνήτης :
 κυβερνήτης. Schiffherr/patron/der
 oberst vber eyn schiff.
 Pjstaw Lodj/ vide Czerpadlo.
 Łódźnica/miśto, kdež lodj stawěgia opra-
 wugi/ Stanowisťe lodj/ Arsenal.
 Nauale, Nauium statio : Locus, ubi
 aedificantur, reparantur & consti-
 tuntur naues. Ὁ ναυστάμιος : τὸ ἐ-
 πινεῖον : ὁ νεώσομος. Schiffstelle/
 schiffstand.
 předněsij spic v lodj/ čelo.
 Prora: Anterior pars nauis. Ἡ πρῶρα:
 Rostrum, τὸ ἀνωτάριον : ὁ ἔμβολος :
 τὸ χάλκωμα, Schiffshnabel / das
 vordertheyl des schiffs. Puppis, za-
 dek, zadnj dij lodj / ὀπίμνα. Hinter-
 theyl des schiffs.
 Poëticè: Prora arata, curuata, recurua,
 acuta, Stans ad littora.
 Logotowé / Lopotowé / vide Władyt
 Pa.
 Łokaj/běhaun / rychlš posel.
 Celer: Cursor : A pedibus. Ἡμπεδρο-
 mos. Lackey. Łokajstě stěwice/En-
 dromis, ἐνδρῶμις, Lackeyenschuch.
 Vide etiam Běhaun.
 Łoket/ mira paldruhého stěwice, aneb
 řij pjdj.
 Cubitus : Vlna : Sex palmi. Ὁ κῦβις :
 πῆχυς. Ell / ellmes / anderthalb
 schuh. Vlna major cubitorum qua-
 tuor, Orgyia, Sáb / ὀργυία, Klaffter.
 Łoket / přehybánj ramena.

Cubitus : Cubitum : Curuatura bra-
 chij. Ὁ ἀγκῶν : πῆχυς. Ellbogen/die
 Krümme des armes.
 Lom Kaméne/ vide Kámen.
 Lomiti/ vide Lámati.
 Łopata.
 Pala, τὸ σκαφῖον, σάρον, Schaufel,
 Schoren, schipp. Bipalium, Keyč,
 reyčowá lopata/μίσχος, grabschau-
 fel, grabscheit/Spate. Ventilabrú,
 Opálka, opalacý lopata / τὸ πῆλον,
 ὁ βρῖναξ, Wurffschauffel. Infurni-
 bulum, chlebowá aneb pešarřká lo-
 pata, po nřz chleb do pecy sázegj /
 πᾶλεθρον, Brotschüsser. Rutellum,
 Furcilla, quá frumentum cillatur,
 Lopata wěgicy, fterauž obřlj přemj
 ragj aneb wěgij. Wěgřčka/ ἐπιδριον ὃ
 ἴμι ὁ σῖτος καθαρίζεται, Fruchtshauf-
 fel/Kornschauffel/damit mš stürzt
 Stürzshaufel. Pala stercoraria,
 hnogná lopata/μακέλλι κοπρική,
 Mistshaufel.
 Łos/hod Wáh řřěstj / losownj znamenj.
 Sors : Fortuna, řřěstj. Sortitio, loso-
 wánj. Ὁ κλήροϑ : ἡ μοῖρα, portio sor-
 te data, dij losem připadly. Łos/
 losřeychen/gluckfall.
 Łos wrcy / losy metati / losowati / lo-
 sem děřiti / řřěstj poručiti.
 Sortiri : Sortitionem facere : In sor-
 tem conijcere : Fortunæ iudicio
 committere : Sorte legere, eligere,
 losem obrati, woliti : Sortem mit-
 tere, los wrcy : Sortitō capere, wřyř
 ti což los aneb řřěstj přineřlo. Das
 los werffen/lossen/das helmlein das
 kumb

rumb ziehen / durchs losz theylen /
nemmen was eynem das glück gibt.

Los wogaků / vide Heslo.

Lot / půl vncz aneb čtyřt quentle.

Semuncia, Stater, ἡμισάδραμον, Lot/
halb vnz oder vier quintlin. Drach
ma, Quentle, čtyřt lotu / δραχμή,
Quintlin, oder das vierdt theyl ey
nes loth. Vncia, Vncz, dwa loty /
δύνα, Vnz / zwey lot. Sextans, čtyř
ti loty / ἑξάτον, Dwey vnz / vier lot.

Quadrans, tři loty / τέταρτον, Drey
vnz / sechs lot. Triens, osm lotů /
τρίτον, Vier vnz / acht lot. Quin-

cunx, deset lotů / Funf vnz. Semif-

sis, selibra, dwanácte lotů, půl li-

bry / ἡμιλίβρον, Sechs vnz / halb

pfundt. Septunx, Čtrnácte lotů /
ἑπτάκις ἑπτά, Sieben vnz. Bes, šestá

nácte lotů / ἑξάκις ἑπτά, Acht vnz. Do-

drans, tři čtyřti libry / ἑξάκις ἑπτά,
Zehn vnz. Dextans, Dwa dceťi lot

tů / δέκα μοιροῦ, Zehen vnz. Deunx,

Libra bez dwau lotů / ἑνδέκα μοιρος,
Zelf vnz. Libra, libra / λίβρα, pfund.

Lot / lot / lot / lot / čtyřerák / lot / lot /
nesslechetny, zlostin, zly, leskomn-

stny, bezbožny, Doha práždný člo-

wík / zlostin / pabauch / křeremůž nic

dobrého mjslo nenj.

Nequam: Nebulo: Malitiosus: Ma-

lus: Malignus: Perversus, pře-

wraceny. Improbis, nesslechetny:
Scurra: Tenebrio. ὁ πονηρός: πε-

πονηρουμένος: ὁ ἐτιδανός, nauici homo,
ničemny člowík: ἡμιολόχος, scur-

ra, ophly žwáč: ὁ ἀχρηστός, inutilis,
nevžirečny / κακοθής: μοχθηρός: φαν-

los, malitiosus, zlobitwý, křerýž ne-

vni nejzle vdičati. Schalck / böß /

hastig / schalck / hästiger lecker /

verkehrt / gottlos / Dub / lotterbub /

schalcksbub / lecker / leichtfärtiger

mensch. Vide etiam zly / zlobitwý.

Lotronstwi / nesslechetnost / zlostin /
zlostin / nesslechetnost /
zlostin / nesslechetnost /

Nequitia: Malitia: Improbitas: Per-

veritas, pře wráčenost: Perulantia,

zauřastwý: Proteruitas. ἡ προ-

πρία: κακία: κακοπραγμοσύνη: μα-

ρία: κακοθεία: μοχθηρία: φαν-

δωσία: κακοθής: μοχθηρός: φαν-

fischen/fisch fischen/den fischen nach stellen.

Poëticè: Capere tenui arundine pisces: Plagas tendere piscibus: Fallere pisces calamo, linòq, madente: Per ripas muscosa secundum flumina detrudere in retia deceptos pisces: Trahere è vasto gurgite captos pisces: Tendere insidias ad unco hamo squamigero generi.

Łowec/muſſiwec.

Venator: Sectator ferarum, Kteryſ po swèri gde. Ο κυνηγέτης: κυνηγός, pſo wod: θηρευτής: άγρευτής: θρηήλωρ: θηρευτήρ: άγρεύς. Jäger/weidman/der dem gewild nachgeheth.

Poëticè: Venator citus, pernix, præceps, Inſectans feras ſagittis, Inſidians, inhians feris, Cingens in lagine obſeuos ſaltus, Agitans apros in ſummis ſaltibus, Agens in laqueos feras, Terrens feras ſugaces, In-vigilans uenatù, ſiluasq, fatigans, Quatiens uenabula ualida dextrâ, Vrgens leporem in campis, Alti in niue ſectans leporem, Cane prædans ſaltus.

Łowecký pes/ uide Pes.

Łuciftrè/Łuť/ uide Ruſſè.

Łuňát/ łodèq łuňecq.

Miluius, Miluus. In ſiwo, in ſiv. Weith/hänerdieb.

Łáno/ uide Aljia.

Łáno/ uide Zänba.

Łüje/ poſtel/ Łüjko/ poſtłka.

Lectus: Torus: Cubile: Stratum, vſtlánj: Thalamus, manjelſké łüje/ das Ehebett: Grabatus, Swètničné aneb wogeuſké łüjko/ Saubbet.

Ἡ κλίνη: τὸ λέκτρον: λέχος: ἡ ἐὼνὴ, κούρην, cubile: ἡ ἐρόμνη, ſtratum: ἡ θαλάμην, thalamus. Bett/ geliger/ ſchlaffbett/ lüger.

Poëticè: Lectus mollis, ſtratus, jugalis, lepidus: Lectus plumis, plumeá congerie tumidus: Cubile placidum, plumosum, pictum, tenerum, nocturnũ: Torus genialis, ſublimis, compositus, cultus, molliculus, Oſtrinus: Mollia, dulcia ſtrata placidi tori.

Łüje ženichowo a newèſtino, aneb manjelſké łüje.

Thalamus: Lectus jugalis: Torus conjugalis, genialis. Ἡ θαλάμη: ὁ θάλαμος: ἡ γαμικὴ κλίνη, Lectus nuptialis, Swadebnj łüje. Brautbett/ ehlichbett.

ſwèrníčné Łüjko/ wogeuſké Łüjko/ polednj Łüjko.

Grabatus: Grabbatum: Accubita: Anaclinterium: Lectulus: Lectus in quo cubatur interdiu, Łüjko, ná nímj wedne ſpáwagi, polednjéŁa vjzwagi. Τὸ ἀνακλιντήριον. Saubbett/ gutschen/ lorterbett/ ſtubenbettlin/ ſidel/ Bett darauff má am tag ligt.

Łüje peřinami vſtlané.

Lectus plumeus: Stragulum plumeum: Stragulum plumarium. Ἡ ἐὼνὴ ἢ κούρην κλίνη. Federbett. Vide peřina.

Łüje ſtláti, vſtláti, k leženj připrawiti, ſtrogłti.

Sternere lectum: Parare, ornare. apparatus, conſternere lectum: Strata componere. Στρωμάται τῆν κλίνην:

Ἐπέσαι λέχος. Bett machen/ Das Bett zurüsten zum läger.

na Läge giti/ vide Spät giti.

ἢ Läge wstáti/ odesna wstáti.

Surgere, exurgere è lecto: E strato re-

surgere: Subleuare se è lecto: ἐκ τῆς

κλίνης ἀνίστασθαι: ἐκ τῆς ἀνίστασθαι.

Auß dē Bett aufstehen/ vom Schlaß auffstehen.

Poëtice: Surgere è stratis mollibus: Lin-

quere mollia strata placidi thori; Cor-

ripere è stratis corpus, membra, artus:

Leuare sensim membra demissa uili

grabato: Mane leuare caput: E stratis

consurgere ortá luce: Tollere mem-

bra è tepido cubili.

Łożnj prfna; kteráž s obau stran postel drži.

Sponda: Tabulae, quae utring; lectu

sustinent: Latus lecti, Bock Läge.

Ἡ κλίμη, vel ἰο τῆς κλίνης πλεῖον.

Bettspan/ Bettlade/ Bettbret.

noby v Läge, v postele.

Fulcrum: Lecti fulcrum: Id quo le-

ctus sustinetur & fulcitur. Ἡ ἐπιπέ-

δουρα. Bettstul/ Bettstol/ Bettstuh-

ge/ Bettspan. pōda Läge/ Solum

spondae, ἐπιπέδουρα, Boden/ rasi.

Luff/ luffy/ supina w nřz se žrno aneb

gádro žanjrá/ gako w hráchu, soco-

wich, bobu a podobných.

Siliqua: Valvulus: Grana: Follicu-

lus, pléwa obřlná, Kornhalsen. τὸ

λόπιμα: λόδος. Hülfse/ die Fistel od

schestern / darin der Kern ist an der

feucht/ als an erbsen, linsen, Bonen

vnd dergleichen / schuten / schiffen.

Luff/ oplchafy/ oblezly/ kterž na hla-

wē wlasū nemá/ bezwlasf/ hľadřf.

Caluus: Depilis: Glaber: Caluaster,

nalysf, drobet málo lysf, lysáct:

Recaluus, Recaluaster, spředu nad

čelem lysf. Ὁ μαδαρός: ἴεδος, raras

habens pilos, řjdekowlasf, řdoz má

na hlawē řjdtē wlasf: ὁ φαλακρός

ἰπιδοφαλακρος, Recaluaster, a ter-

go caluus, sžadu, pozadu lysf.

Kaal/ glazig/ das feyn haar hat

kaalkopff/ glazkopff.

Lysfna / oplchawost, plžkost, hľadřf

hlawy.

Caluitium: Caluities: Caluariae nu-

ditas, lebu hlawy nahota. Ἡ φαλα-

κρότης: φαλάκρα: μαδαρότης: μαδα-

ρωσις: φαλάκρωσις: ἰο φαλάκραμα.

Das Kaal feyn gläge.

Lysfny vdělati / wlasf wyřhati, wyř-

řřkubati, wyrwati.

Caluare: Caluum reddere: Decal-

uare: Depilare, pilos detrahere,

wlasf, chlupy wyrwati. φαλακρῶν:

μαδάλλειν: μαδίσειν: ἐκ τῆς λέγειν τὰς

τριχάς. Kaal machen / glazig ma-

chen/ die haar aufziehen, aufreiß-

fen.

Lysfeti/ olysfeti/ oplchati/ oblezti/ lysfny

plchym, oblezlym bñti.

Caluere: Caluescere: Caluesieri: Gla-

brescere. φαλακρῶσαι: μαδίσειν.

Kaal werden / glazig oder Kaal-

Kopff werden.

Σ

Maccha/ macesfi/ neprawá, newřa-

řnj mářē/ Dce mého manžetka

ale nemá mařka.

Nouer-